

Agrosvet

STRUČNA REVIJA | NOVEMBAR 2011 | BROJ 39

agro
market

* za preuzimanje elektronske verzije časopisa posetite našu web stranicu www.agromarket.rs

20

GODINA AGROMARKETA
ANNIVERSARY OF AGROMARKET

BESPLATAN PRIMERAK

**KUPUSNJAČE - TEHNOLOGIJA
GAJENJA I ISHRANA**

**PRIČA SA ZAPADNE
STRANE**

**BESPLATAN
PRIMERAK**

BROJ 39

**NOVEMBAR
2011**

STRUČNA SLUŽBA:

Marketing:

Goran Petrović, direktor marketinga 063/105-83-20

Aleksandar Jotov - šef stručne službe,

teren Vojvodine 063/658-310

Dragan Đorđević, teren jugoistočne Srbije 063/102-23-45

Radmila Vučković, teren centralne Srbije 063/105-81-94

Dragan Lazarević, teren Srema 063/580-958

Slobodanka Bulatović, teren Bačke tel.069/4301991

Dušan Savić, ishrana bilja 063/106-07-42

Miloš Stojanović, ishrana bilja i proizvodnja

u zaštićenom prostoru 063/414-722

Goran Đokić, garden manager 063/10-58-276

Duško Simić, tehnička podrška garden programa, 069/610-158

Prodaja:

Veselin Šuljagić, zapadna Srbija, 063/658-307

Vladimir Dragutinović, centralna Srbija, 063/438-483

Vladimir Milovanović, centralna Srbija, 063/415-924

Zoran Radovanović, istočna Srbija, 063/10-58-091

Neša Milojević, centralna Srbija, 063/10-58-278

Dragutin Arsenijević, zapadna Srbija, Mačva 063/657-929

Bojan Đokić, južna Srbija 063/668-165

Aleksandar Jovanović, Niš 063/414-452

Velibor Hristov, južni Banat, 063/658-312

Ivan Gnjatović, Banat, 063/11-24-540

Nebojša Lugonja, Banat, Bačka, Novi Sad, 063/10-58-223

Dejan Milinčević, Bačka, 063/106-74-79

Miloš Tomašev, Bačka, severni Banat, 063/635-495

Srđan Protić, Srednji i Severni Banat, Južna Bačka,

069/507-09-78

Nada Jovanović, Bačka, 063/693-501

Daniel Grnja, Bačka, 063/438-641

Dejana Klisurić, Srem, Mačva, Novi Sad, 063/11-24-570

Saša Gladović, Srem, Mačva, 063/105-80-41

Miodrag Bogdanović, Crna Gora, +382 69 300-844

Miroslav Jokić, Crna Gora, +382 69 300-845

Milenko Krsmanović, Republika Srpska, BiH, +387 65 643-466

Slobodan Lukić, Republika Srpska, BiH, +387 66 001-352

Dragan Ćurković, Republika Srpska, BiH, +387 65 938-150

Zoran Hamzić, Republika Srpska, BiH +387 65 823-046

Bojan Krunić, Republika Srpska, BiH +389 65 713-435

Maja Mirković, Republika Srpska, BiH +387 65 146-875

SADRŽAJ

REC UREDNIKA	02
SORTIMENT JABUKE I KRUŠKE U ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE	04
GAJENJE TREŠNJE I VIŠNJE U SRBIJI	10
KUPUSNJAČE - TEHNOLOGIJA GAJENJA I ISHRANA	14
HREN/REN - TEHNOLOGIJA PROIZVODNJA	18
KROMPIROV MOLJAC - ŠTETOINA KOJA SE VRAĆA	21
JABUČNI STAKLOKRILAC - POTENCIJALNO OPASNA ŠTETOČINA ZASADA JABUKE	24
PRIČA SA ZAPADNE STRANE	27
DA LI GUBAR PONOVO PRETI?	30
SMS SERVIS	33
NIŠKI DC NA NOVOJ ADRESI!	36

AGROSVET

Stručna revija
ISSN 1820-0257

Izdavač: Agromarket doo
Adresa: Kraljevačkog bataljona 235/2, 34000 Kragujevac
tel: 034/308-000 / fax: 034/308-016 / www.agromarket.rs

DISTRIBUTIVNI CENTRI:

Kragujevac: 034/300-435, Beograd: 011/84-81-920,
Valjevo: 014/286-800, Niš: 018/514-364,
Subotica: 024/754-343, Zrenjanin: 023/533-550,
Sombor: 025/432-410, Sremska Mitrovica: 022/649-013

AGROMARKET CRNA GORA

Podgorica: +382 20 872 165

AGROMARKET BIH

Bijeljina: +387 55 355-230,
Banja Luka: +387 51 381-765

Direktor, glavni i odgovorni urednik: Dragan Đorđević dipl. ing. polj.
Grafički urednik: Mateja Berbakov dipl. graf. diz.
Tehnički saradnik: Dušica Bec

PIŠE:

Dragan Đorđević, dipl. ing. polj.

REČ UREDNIKA

Kako Tanjug javlja, Srbija bi, u razmeni poljoprivredno-prehrambenih proizvoda sa svetom, do kraja 2011. mogla da ostvari rekordan suficit od oko 1,6 milijardi dolara, s obzirom na to da je za devet meseci imala pozitivan bilans od 1,1 milijardu dolara. Za prvih devet meseci ove godine, iz Srbije je izvezeno hrane za 1,95 milijardi dolara, a uvezeno za 845,5 miliona dolara. U ovom periodu ostvaren je rast izvoza od 34,3% u odnosu na isti period prošle godine, pa on u ukupnom robnom izvozu Srbije učestvuje sa 22%. Stopa pokrivenosti uvoza izvozom je 230,7 odsto, pa ima rast od 48,2%. I opet pitanje, kao i prošle godine, gde ode ostvareni suficit? Jer svakako, ovakav rezultat zaslužuje nagradu. U redu, nagodili su se poljoprivrednici i vlast za onih 14.000,00 dinara po hektaru, kao i subvencionisane kredite. Da li je to mnogo ili malo, pravedno ili nepravedno, kontrolisano ili ne? Važno je da je na vreme podneta tražena dokumentacija i isplaćeno ili će biti do kraja godine.

Kako je subvencionisanje poljoprivrede regulisano u okruženju jer se stalno poredimo sa istim? Pa evo primera, za 2010. godinu, kako za RPG (registrovana poljoprivredna gazdinstva) tako i kompanije: proizvodnju merkantilne pšenice, soje, ječma, uljane repice po hektaru država je subvencionisala sa 304 eura, šećerne repe 547 eura, povrća 336 eura, vinove loze 405 eura, a uzgoj muznih krava 108 eura, junadi 256 eura, krmača 74 eura po grlu, a mleka 0,08 eura/litru itd. Između RPG i kompanija je stavljen znak jednakosti jer i jedni i drugi proizvode hranu. Ne znam da li ima veze sa gore navedenim ali je Evropska komisija utvrdila da su francuski poljoprivrednici između 1992. i 2002. neopravdano dobili 336 miliona evra pomoći. Skoro deset godina kasnije povraćaj koji potražuje EU sa kamatama mogao bi da dostigne i 600 miliona evra, iako francusko Ministarstvo poljoprivrede odbija da potvrdi taj iznos. Pre neki dan ista ta Evropska Komisija zatražila je povraćaj 214 miliona evra isplaćenih iz evropskih fondova za poljoprivredu koje su države članice nepravilno potrošile, saopšteno je iz Brisela. Taj novac mora biti vraćen u evropski budžet zbog nepoštovanja evropskih propisa ili neodgovarajućih procedura kontrole. Novac moraju vratiti Danska, Nemačka, Grčka, Španija, Italija, Kipar, Malta, Holandija, Austrija, Poljska, Portugal, Finska, Švedska i Velika Britanija. Najviše moraju vratiti Švedska (76,6 miliona evra), Italija (70,9 miliona evra) i Danska (22,3 miliona evra). Države članice odgovorne su za upravljanje većinom novca koji dobiju za poljoprivredu, uglavnom preko svojih agencija za plaćanja.

Malo, malo pa o parama. Opet o znamenitom Zaječarcu, Nikoli Pašiću. Tražeći 1918. godine, kredit od francuskih banaka, Lazar Paču, ondašnji ministar Kraljevine SHS, upita Pašića "Bajo, kako ćemo vratiti kredite koje dadoše Francuzi?" A Pašić, ko Pašić odgovori "Pa oni su dali, pa neka oni i razmišljaju kako ćemo da im vratimo"

Da li se neko u ovih pet priča prepoznaje?

Kompanija Agromarket doo Kragujevac (u daljem tekstu Agromarket), je privatno-deoničarsko društvo, osnovano 1991. godine, u cilju snabdevanja veleprodaja i maloprodaja repromaterijalom za poljoprivrednu proizvodnju. Agromarket je danas, dvadeset godina po osnivanju proizvođač, jedan od vodećih uvoznika, zastupnika i distributera širokog portfolia proizvoda kojima kvalitetno pokriva potrebe kupaca sa područja Zapadnog Balkana: Srbija, BiH, Crna Gora, Makedonija. Sem zastupništva brendova vodećih svetskih proizvođača pesticida (BASF, Syngenta, Bayer Crop science, Du Pont, Dow agrochemicals ...), domaćih i inostranih selekcionih kuća (NS seme, Franchi sementi, KWS), garden i profi programa (Dolmar, Oregon, G.F., Di Martino, Al-Ko, Telvin...). U prvoj deceniji XXI veka Agromarket je razvio i pozicionirao i sopstvene brendove (Villager, AGM, FitoFert). Tokom dugogodišnjeg uspešnog poslovanja Agromarket je razvio i investirao u razvoj kako sopstvene prodajno-proizvodne mreže, tako i u članice Agromarket Grupa, preduzeća koja se bave primarnom proizvodnjom i preradom poljoprivrednih proizvoda (seme, sadni materijal, sveži i smrznuti program voća i povrća, mineralna hrana). Kompanija Agromarket je jedan od vodećih snabdevača tržišta pesticide (sopstvenih i drugih proizvođača) Srbije sa distributerskim market šerom od oko 30%. Semenska roba sa učešćem od 25% ostvarenog turn over-a uglavnom čini distribucija i prodaja preko 30.000 tona semena strnina, kukuruza i više od 3 miliona pakovanja semena povrća, cveća, trava i leguminoza. Istovremeno, Agromarket je vlasnik sorata raži Šampion i tritikala Goranac koje proizvodi, doraduje i plasira i na domaćem i na inostranom tržištu. Tržište mašina i alata kako za poljoprivredu tako i hobi i profesionalnu primenu je kvalitetno pokriveno najširim prodajnim portfoliom u regionu kojim Agromarket dominira na nacionalnom nivou po prodatim količinama i tržišnom udelu od oko 26%. Kontinuitet razvoja proizvodnog/prodajnog portfolia usaglašenog sa potrebama tržišta omogućio je kompaniji da tokom prve decenije 21 veka iz godine u godinu zauzima sve veći tržišni udeo sa kontinuiranom stopom rasta market šera na godišnjem nivou od oko 10% (u odnosu na prethodnu godinu poslovanja). Agromarket je dugogodišnjim razvojem svoje prodajne mreže dostigao vodeću ulogu u regionu po logističkim mogućnostima i širine prodajnog portfolia. Distributivna mreža je organizovana i pozicionirana tako da predstavlja jaku komparativnu prednost u odnosu na konkurenciju. Cilj kompanije je da kroz jačanje postojećih i razvijanje novih konkurentskih prednosti zauzime poziciju jednog od tri najznačajnijih činioca u agrarnom sektoru regiona Zapadnog Balkana uz osvajanje prvog mesta na tržištu pesticida i brenda Villager u delu tržišta tehničke robe. Ostvarenje zadatog cilja bilo je moguće je samo uz stručne, osposobljene i u potpunosti posvećene razvoju kompanije ljudske resurse. U kompaniji Agromarket je na poslovima razvoja, prodaje, marketinga, distribucije i servisa zaposleno preko 200 saradnika, od doktora nauka do kvalifikovanih radnika. Ovakav ljudski potencijal je i osnovni garant budućeg razvoja kompanije. U okviru aktivnosti na terenu preko 40 saradnika sektora TC Marketing, AgroServis i Služba prodaje je svakodnevno kod krajnjih kupaca kojima nudi znanje, stručnost, iskustvo i kvalitetne proizvode. Pravovremenom informisanju kupaca doprinosi i stručni časopis Agrosvet koji se u preko 8000 primeraka izdaje dvomesečno od 2004. godine. U distribuciji robe koja se svakodnevno obavlja iz 8 distributivnih centara u Srbiji, 2 u BiH, i 1 u Crnoj Gori, učestvuje preko 80 transportnih vozila različite nosivosti koja godišnje pređu preko 2,6 miliona kilometara. Posebnost kompanije Agromarket je Agro EXPO, kućni sajam koji se od 2007. godine, tradicionalno održava tokom februara meseca u Kragujevcu i na kome se tokom četvorodnevno druženja, poslovnim partnerima (preko 1500) predstave novine u proizvodnom programu. U kontekstu postizanja zacrtanog cilja Agromarket kroz Agromarket Grupa se trudi da širenjem grupacije na sektore poljoprivredne proizvodnje, prerade i izvoza poljoprivrednih proizvoda zaokruži sferu delovanja i ispuni u potpunosti zahteve svojih klijenata, poslovnih partnera i ulogu društveno odgovorne kompanije lidera u regionalnom agrobiznisu.

PIŠE:

Dragan Lazarević, dipl. inž. polj.

SORTIMENT JABUKE I KRUŠKE U ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE

Berba jabuka u Srbiji je već odavno završena, a i njena prodaja je dobrim delom pri kraju. Čitavu Srbiju je ove godine pogodila izuzetna suša koja je u subotičkom, smederevskom i ariljskom regionu, našim najvećim jabučarskim područjima, odnela veliki deo roda. S druge strane oni voćnjaci u kojima je zalivni sistem dobro radio kvalitet jabuka je bio odličan, dobra krupnoća, čisti plodovi, manje mrežavosti ...U ovim zimskim periodima mnogi voćari razmišljaju o sadnji u proleće i naravno uvek se pitaju koje sorte saditi. Svi su u potrazi za novim sortama, kvalitetnijim, bolje obojenim, transportabilnijim, traženijim, odnosno onim sa kojima će moći više da zarade.

Neka ovaj članak bar malo posluži na rasvetljavanju trenutnog stanja u Evropskoj Uniji i odnosa sorti jabuka i kruške u njihovim voćnjacima.

Proizvodnja jabuke u zemljama EU u periodu 2002-2011.

Country											x 1000 tons	
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	F2011	(1)	(2)
Austria	161	153	164	177	163	193	159	185	169	192	14	12
Belgium	348	320	356	317	358	358	336	344	288	298	3	-8
Bulgaria	26	38	39	26	26	26	24	35	40	40	0	21
Czech Rep	163	154	164	138	160	113	157	145	103	66	-36	-51
Denmark	25	25	26	26	27	32	26	24	21	20	-5	-15
France	1 965	1 728	1 709	1 770	1 585	1 676	1 528	1 651	1 579	1 655	5	4
Germany	766	818	946	925	948	1 070	1 047	1 071	835	896	7	-9
Greece	244	166	282	265	267	236	231	224	254	245	-4	4
Hungary	527	500	679	467	480	203	583	514	488	300	-39	-43
Italy	2 174	2 144	2 032	2 085	1 991	2 196	2 164	2 237	2 179	2 212	2	1
Latvia	50	36	7	38	32	31	34	13	12	8	-33	-59
Lithuania	82	97	34	130	100	40	74	74	46	60	30	-7
Netherlands	370	405	435	380	348	396	376	402	340	418	23	12
Poland	2 168	2 428	2 522	2 200	2 250	1 100	3 200	2 600	1 850	2 300	24	-10
Portugal	300	287	277	252	257	258	245	274	251	265	6	3
Romania	492	811	1 098	439	417	287	459	379	423	375	-11	-11
Slovakia	27	34	31	36	31	10	42	48	32	33	3	-19
Slovenia	41	62	62	58	71	80	68	64	66	73	11	11
Spain	646	704	553	701	547	599	528	470	486	502	3	1
Sweden	20	19	20	21	20	16	18	18	20	18	-10	-4
UK	123	157	164	193	174	196	201	212	214	219	2	5
Total:	10 718	11 086	11 599	10 643	10 252	9 117	11 499	10 984	9 697	10 195	5	-5

(1) Razlika u procentima između proizvodnje u 2011. godini u odnosu na 2010.

(2) Razlika u procentima između proizvodnje u 2011. i trogodišnjeg proseka (2008-2010.)

Tokom avgusta meseca objavljena je prognoza roda jabuke i kruške za Evropu, to će i biti osnova za analizu i dalji tekst. Ukupan rod jabuke prognoziran za 2011. godinu je 10.195.000 tona. Međutim u ovako velikim količinama se izdvajaju pojedine sorte, koje povlače velike procenete u smislu zastupljenosti u voćnjacima i u smislu ukupnog roda. Na prvom mestu je svakako sorta **Zlatni Delišes** (Golden Delicious) čiji je prognoziran rod u 2011. godini oko 2.533.000 tona što predstavlja više od jedne četvrtine ukupnog roda jabuke u Evropi. Svakako na prvom mestu među klonovima **Zlatnog delišesa** je klon **Reinders** koji je najmanje osetljiv na nastajanje mrežice, ali nije retkost da se zateknete u vreme sadnje u Italiji i da vam vlasnik kaže da sadi **Klon B**. Na drugom mestu u ukupnom rodu je sorta **Gala** sa ukupnim količinama od 1.059.000 tona. Proizvodnja sorte **Gala** u prethodnih 10 godina raste i po mišljenju stručnjaka dostigla je maksimum. Prednost ove sorte pokazala se upravo ove godine. Jabuka iz prethodne godine je potrošena tako da se već u vreme berbe osećao nedostatak. Upravo u drugoj polovini avgusta je i bio jek berbe **Gale** tako da su proizvođači koji su imali dobro obojenu Galu postizali za nju visoke cene.

Jedan od razloga za ovaku visoku zastupljenost sorti **Zlatni Delišes** i **Gala** treba tražiti u velikim površinama pod jabukom u Francuskoj i Italiji koje su tradicionalno okrenute ovim sortama. Ono što je najveća mana ovih sorti jeste sklonost ka alternativni u slučaju slabijeg kvaliteta hemijske prorede ili kašnjenja kod ručne korektivne prorede. Na trećem mestu po rodu u Evropi se nalazi sorta **Crveni Delišes** (Red Delicious)

sa ukupnim rodnom od 635.000 tona. Na četvrtom mestu se nalazi sorta **Jonagold** sa 594.000 tona, a odmah iza nje je sorta **Ajdared** sa 575.000 tona. Sorta **Ajdared** zauzima jako male površine u vodećim jabučarskim zemljama EU ali je i dalje najrasprostranjenija u Poljskoj koja ima ukupno 180.000 ha pod zasadima jabuke, pa je to razlog njenog visokog kotiranja. Sorta **Grenny Smith** nalazi se odmah iza sorte **Ajdared** sa prognoziranim prinosom od 338.000 tona i u prethodnih deset godina se održava na tom nivou. Jako interesantnom se pokazala i sorta **Red Jonaprince** koja je u Srbiji posađena pre par godina u firmi Atos Vinum koja se takodje pojavila na listi prinosa. Kada govorimo o sortimentu jabuke uvek naravno moramo gledati šta je to što rade najveći i najuspešniji. Po izvoru Privredne komore iz Južnog Tirola, područja na koji se treba ugledati, na 18.000 ha vodeći sortiment je predstavljen u Tab. 1.

Tab. 2. Procentualno učešće sorata jabuke u Južnom Tirolu

Sorta	Učešće u proizvodnji (%)
Golden Delicious	38
Gala	14
Red Delicious	10
Braeburn	7
Granny Smith	5
Fuji	5

U prethodnih nekoliko godina javio se i trend gajenja „klupskih sorti jabuke“. Šta je to? Još jedan od načina na koji se „štiti pamet“ i ostvaruje ekstra profit. Naime u pojedinim regijama izdvojeni su klonovi nekih sorata jabuke koje odlikuje bolja obojenost ili slično. Ovi plodovi naravno u hipermarketima imaju i veću cenu i posebno su istaknuti u odnosu na ostali sortiment. Svakako da je i proizvodnja i plasman sadnog materijala ovih klonova zakonski regulisano što onemogućava nekontrolisano širenje, a samim tim se ostvaruje i gorepomenuti ekstra profit. Ime se praktično štiti „ekstra robna marka“ ili

odomaćeno brend. Na prvom mestu među klupskim sortama je **Pink Lady** sa rodnom od 107.000 tona, dok znatno manje zastupljene sorte **Kanzi, Rubens, Jazz...** Svi ovi podaci ukazuju na dalje pravce širenja sortimenta kako u EU tako i ono što je značajnije, u Srbiji. Ukus potrošača se sporo menja te novi zasadi treba da budu prilagođeni tražnji. Na nama je da dalje osavremenjujemo sortiment, tehnologiju gajenja i povećanje prinosa po jedinici površine. Nezaobilazan je naravno i kvalitet i proizvodnja bezbedno sigurnog proizvoda.

Dođosmo i do njenog visočanstva kruške. Bogatvo ukusa i aroma jedinstveno je i sreće se samo kod nje. Međutim zbog teže tehnologije i oplodnje kao i slabog rada na unapređenju tehnologije gajenja njena proizvodnja je na jako niskom nivou u Srbiji. Situacija u zemljama EU je nešto bolja u korist kruške koja je po ukupnom rodu od 2.533.000 tona tj. četiri puta manja od jabuke. Najveći proizvođači kruške u Evropi su „južnjaci“ Italija sa 886.000 tona i Španija 427.000 tona, kao i „severnijaci“ Belgija sa godišnjom proizvodnjom od oko 308.000 t i Holandija sa 300 000 tona. Što se sortimenta kruške tiče u Evropi najzastupljenija sorta je **Conference** sa procenom prinosa od gotovo 900.000 tona u 2011. Razloge za tako visoki udeo u ukupnom rodu treba tražiti u njenom udelu u proizvodnji u Holandiji i Belgiji gde prinosi prelaze i 60 tona po hektaru. Na drugom mestu se nalazi sorta **Abate Fetel**. Osnovni razlog njenog visokog plasmana je znatno viša cena koja ova sorta postiže na tržištu. Međutim i pored toga proizvođači se ne opredeljuju za njeno gajenje u većem obimu zbog izuzetno teške oplodnje. Tik iza **Abate** nalazi se i sorta **William**, koja je kod nas najrasprostranjenija. Proizvođači je vole jer retko podbaci sa prinosom, a sa druge strane i cena plodova namenjenih industrijskoj preradi je dosta

Tab.4. Godišnja prod. vodećih sorata kruške u EU

Sorta	Proizvodnja (t)
Conference	889.000
Abate fetel	370.000
William	300.000

visoka i ove godine se kretala oko 0,35 Eura. Sigurno je da proizvodnja kruške ima potencijala za povećanje obima kod nas ali je neophodno rešiti neke od prisutnih problema. Svakako da nauka i struka treba da unaprede primenu fitohormona i stimulatora oplodnje, uzgojne oblike, a zaštitari pravovremenu zaštitu od *Erwinia amylovora*, prouzrokovala bakteriozne plamenjače, ako i *Psylla spp.*

Proizvodnja jabuke po sortama u zemljama EU

x 1000 tons

Variety	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	F2011	(1)	(2)
Annurca	75	57	55	68	56	51	45	35	34	40	17	5
Boskoop	88	91	110	103	108	100	100	82	60	63	4	-22
Braeburn	247	238	290	296	279	318	295	338	289	311	8	1
Bramley	60	64	90	83	83	85	95	95	95	91	-4	-4
Cortland	150	200	180	100	155	75	136	80	50	70	40	-21
Cox Orange	88	128	116	145	117	108	103	65	89	89	0	4
Cripps Pink	55	50	54	65	66	73	70	162	159	170	7	30
Elstar	391	395	487	427	431	487	468	487	361	429	19	-2
Fuji	82	78	94	130	133	188	205	245	250	254	1	9
Gala	813	765	945	1 052	1 016	1 024	1 045	1 074	986	1 059	7	2
Gloster	101	167	138	100	128	93	164	113	111	116	4	-11
Golden Delicious	2 739	2 537	2 529	2 561	2 340	2 450	2 506	2 630	2 401	2 533	5	1
Granny Smith	353	307	309	315	308	305	311	341	339	338	0	2
Idared	562	825	784	693	624	292	804	795	569	575	1	-20
Jonagold	779	742	782	650	633	651	801	737	522	594	14	-13
Jonagored	135	156	177	190	210	234	203	204	178	182	3	-6
Jonathan	280	42	43	31	35	51	257	305	282	221	-21	-21
Lobo	220	220	200	150	210	100	203	100	61	100	64	-18
Morgendurf/imperatore	128	67	126	123	119	88	91	67	81	77	-5	-3
Pinova		6	10	15	17	20	30	35	27	30	13	-2
Red Delicious	712	582	737	660	631	600	743	724	662	635	-4	-10
Red Jonaprince							21	29	28	31	11	20
Reinette Grise du Canada	97	78	83	92	78	103	86	99	101	104	3	9
Shampion	11	23	242	277	307	172	395	323	257	293	14	-10
Spartan	1					12	11	8	6	5	-16	-40
Stayman	30	17	21	23	21	19	18	16	18	17	-8	-5
Other new varieties (³)				16	15	17	65	108	137	164	20	58
Other	2 521	3 251	2 997	2 279	2 131	1 401	2 226	1 688	1 546	1 604	4	-12
Total:	10 718	11 086	11 599	10 643	10 252	9 117	11 499	10 984	9 697	10 195	5	-5

Proizvodnja kruške u zemljama EU 2002-2011

x 1000 tons

Country	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	F2011	(1)	(2)
Belgium	167	172	231	229	268	287	170	307	285	308	8	21
Bulgaria	11	6	4	3	2	4	4	6	6	6	0	13
Czech Rep	1		2	2	2	3	3	6	3	2	-37	-45
Denmark	5	4	5	5	6	6	5	7	6	5	-25	-25
France	236	190	248	230	246	221	157	202	164	176	7	1
Germany	56	49	61	53	57	56	38	52	39	40	3	-7
Greece	39	30	54	56	45	51	51	43	54	47	-14	-5
Hungary	27	33	31	40	39	12	40	40	36	21	-41	-45
Italy	947	819	838	882	966	922	759	858	680	886	30	16
Latvia	2	1	1	2	2	1	1	0	0	0	-25	-73
Netherlands	180	170	225	200	234	255	172	301	267	300	12	22
Poland	90	77	87	65	55	31	40	90	40	55	38	-3
Portugal	121	81	181	121	173	136	168	198	172	210	22	17
Romania	68	104	46	30	24	21	53	24	20	23	17	-28
Slovakia	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	26	7
Spain	603	641	522	609	536	495	476	429	457	427	-6	-6
Sweden	2	2	2	2	2	2	1	2	1	0	-60	-68
UK	35	35	34	27	27	29	23	31	33	26	-21	-10
Total:	2 589	2 414	2 572	2 556	2 684	2 533	2 161	2 599	2 264	2 533	12	8

(1) Razlika u procentima između proizvodnje u 2011. godini u odnosu na 2010.

(2) Razlika u procentima između proizvodnje u 2011. i trogodišnjeg proseka (2008-2010.)

Proizvodnja kruške u zemljama EU po sortama u periodu 2002 – 2011.

x 1000 tons

Variety	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	F2011	(1)	(2)
Abate F	281	251	261	283	328	324	248	305	223	370	66	43
Blanquilla	203	206	161	176	147	139	89	92	89	82	-8	-9
Conference	671	718	765	793	819	816	632	897	820	889	8	14
Coscia-Ercollini	103	96	96	111	104	110	107	106	98	89	-9	-14
Doyenne du Comice	162	97	129	105	135	126	82	116	94	103	10	6
Durondeau	11	6	10	7	9	7	6	8	6	7	8	-1
Guyot	117	99	107	115	109	105	98	102	92	92	-1	-6
Kaiser	59	63	50	61	60	59	39	65	42	61	45	27
Passacrassana	43	33	37	35	29	25	21	19	15	18	15	-5
Rocha	120	80	180	120	172	136	168	197	171	209	22	17
William BC	330	286	314	320	350	320	307	309	284	307	8	2
Other	489	479	464	429	423	366	365	382	329	306	-7	-15
Total:	2 589	2 414	2 572	2 556	2 684	2 533	2 161	2 599	2 264	2 533	12	8

Poljoprivredno-industrijski kombinat Južni Banat Bela Crkva organizuje proizvodnju na blizu 2000 ha, od čega je preko 500 ha pod jabukom, breskvom i nektarinom i 100 ha pod vinovom lozom, a na preko 1000 ha odvija se i ratarska, odnosno semenska proizvodnja strnina, sunčokreta, kukuruza, uljane repice i krompira. U okviru preduzeća proizvodi se godinje i preko 100.000 Knip voćnih sadnica jabuke koje su namenjene kako za prolećenje sopstvenih zasada tako i za dalju prodaju, a uspešno radi i pogon za proizvodnju drvene ambalaže i hladnjača kapaciteta preko 6000 tona. U voćarskoj proizvodnji dominira jabuka na 200 ha, sa standardnim sortimentom Idared, Golden delicious, Greni smith, Belgolden ali i novim, sortimentom koji se traži na tržištu Rusije a zemalja EU kao Gala mondial, Gala Brookfield, Breabum, Mariri red, Greni smith klon Challenger, Red Delicious klon Camspur. Breskva i nektarina se gaje na 160 ha, a u sortimentu su zastupljene Springold, Springcrest, Crest heaven, Fayet, Sunkrest, Royal Glory, Big Top, Stark Red Gold, Caldesi 2000, Morlanni, Rita Star. Sa preko 100 ha pod vinovom lozom, gde dominiraju stone sorte Viktorija i Muskat Hamburg kao i vinske Crni burgundac, ardone, Traminac, Semijon, godinje se obere oko 700 tona i stonog i vinskog grđoa. Osnov uspenog poslovanja su mladi i stručni kadrovi koji uz pomoć konsultanata iz vodećih voćarskih krajeva sveta i savremene mehanizacije upevaju da ostvare visoke prinose i vrhunski kvalitet proizvoda. Višegodišnji zasadi ali i ratarske površine su u celosti pokriveni sistemom za navodnjavanje preko 100 ha zasada je pod protivgradnom mrežom, a na 300 ha je postavljen i sistem kap po kap.

Preduzeće Južni Banat dosledno primenjuje sistem upravljanja kvaliteta usaglašenim sa zahtevima standarda SRPS ISO 9001:2008, a od 2007. i dobre poljoprivredne prakse u okviru GLOBALGAP standarda. Kruna dosadašnjeg rada je permanentna tražnja za visokokvalitetnim proizvodima, a potvrda Veliki šampionski pehar kao Apsolutni šampion Novosadskog sajma za kolekciju svežeg voća i povrća, stonog grožđa i sadnog materijala u 2010. godini. Nastupi na poljoprivrednim sajmovima u Berlinu i Moskvi poslednjih godina samo su uvrstili pozicije koje je Južni Banat zaposeo ali i dalje osvaja jer je osnovni cilj je proizvodnja plodova vrhunskog kvaliteta koji su zdravstveno bezbedni. Vrednosti koje vode do ispunjenja ovih zahteva su stručnost i profesionalnost koje PIK Južni Banat iz Bele Crkve poseduje.

PIŠE:
Radmila Vučković,
dipl. inž. polj.

GAJENJE TREŠNJE I VIŠNJE U SRBIJI

Trešnja i višnja zadnjih godina ima trend rasta proizvodnje i povećanje površina pod mladim zasadima u Srbiji. Kao rano i atraktivno voće obrađuje potrošače svojim ukusnim plodovima kvalitetne, hranljive i lekovite vrednosti, kao i njihove proizvođače, jer dodju do prvih zarada tokom godine. Gde nam je mesto, kakva je perspektiva, kakvi su problemi, koje su atraktivne sorte i možemo li unaprediti ovu vrstu proizvodnje i povećati profitabilnost ?

Ako želimo ozbiljno da se bavimo nekom proizvodnjom i budemo konkurentni na tržištu moramo svake godine pratiti stanje proizvodnje u našoj zemlji, kao i zemljama u okruženju, a pogotovu u konkurentskim državama i na taj način planirati strukturu proizvodnje po vrstama voćaka, kao i sortiment u okviru vrsta. U bespoštednoj borbi na tržištu može se opstati jedino visokim kvalitetom proizvoda, nižom ili istom cenom i primenom evropskih i svetskih standarda u proizvodnji. Trešnja se po proizvodnji nalazi na šestom mestu u svetu iza jabuke, kruške, breskve, šljive i kajsije. Vodeća zemlja za proizvodnju trešnje u svetu je Turska sa 22%, zatim SAD sa 14%, Iran sa 13% , pa Italija sa 9%. Srbija

se nalazi na 16 mestu u svetu i zauzima svega 2% ukupne proizvodnje. Evropa je vodeći kontinent za proizvodnju trešnje sa učešćem oko 44%, a najveći proizvođači u Evropi nakon Turske su Italija, Španija, Rumunija, Rusija, Ukrajina, Francuska, Grčka, Poljska i Nemačka. Višnja se po proizvodnji nalazi na sedmom mestu u svetu odmah iza trešnje. Vodeća zemlja po proizvodnji u svetu je Rusija sa učešćem oko 17%, a za njom slede Poljska, sa oko 15%, Turska sa 13%, Ukrajina sa 12%, SAD sa 10% i Srbija sa 7%. Ovih šest zemalja proizvedu 74% od ukupne proizvodnje u svetu. U Evropi su najveći proizvođači višnje Rusija, Poljska, Ukrajina, Srbija, Mađarska, Belorusija i Nemačka.

Srbija ima veoma povoljne agroekološke uslove za proizvodnju trešnje i višnje i dobre perspektive za njihov izvoz. Obim proizvodnje trešnje i višnje se zadnjih godina povećava. Trešnja se uglavnom proizvodi za stonu potrošnju, ima dobru tražnju i siguran plasman. Poslednjih godina je u ekspanziji, podižu se novi zasadi na slabo bujnim podlogama gustog sklopa sadnje uz primenu navodnjavanja. Višnja se proizvodi uglavnom za razne vidove prerade. Proizvođači postižu slabije ekonomske rezultate, jer dominira stara sorta višnje, Oblačinske. Zadnjih godina plasman je prilično nesiguran (izuzetak je tekuća godina), a i cena jako varira. Ipak možemo reći da su i trešnja i višnja rentabilne za proizvodnju u Srbiji, a parametri koji to dokazuju će se najbolje videti iz sledeće tabele.

Tabela 1. Ekonomski pokazatelji podizanja i eksploatacije zasada trešnje i višnje prosečne vrednosti u period 2005-2010 (Izvedeni pokazatelji prema Nikolić i Milatović, 2011.)

Pokazatelji	Trešnja Standardni sistem	Trešnja Intenzivni sistem	Oblačinska višnja
I PERIOD PODIZANJA			
1. Uzgojni period	3	3	3
2. Broj sadnica po ha	400	2500	830
3. Ukupna investiciona ulaganja	1.000.000*	4.500.000	800.000
II PERIOD EKSPLOATACIJE			
1. Period eksploatacije (god)	20	20	20
2. Prinos (kg/ha)	15.000	25.000	12.000
3. Prodajna cena za 1 kg	65	115	26
4. Bruto prihod po ha	975.000	2.875.000	312.000
5. Direktni troškovi proizvodnje po ha	500.000	875.000	160.000
6. Bruto dobit po ha	475.000	2.000.000	152.000
7. Bruto dobit po kg	32	80	13
8. Amortizacija	20.000	90.000	16.000
9. Kamata na obrtna sredstva	5.000	22.500	4.000
10. Porez na bruto dobit po ha	100.000	450.000	15.200
11. Cena koštanja 1kg	42	57,50	16,23
12. Neto dobit po ha	350.000	1.437.500	116.800
13. Neto dobit po kg	23	57,50	9,73
*vrednost izražena u dinarima (RSD)			

Kod trešnje za intenzivni sistem uzgoja u odnosu na standardni, pored većeg broja sadnica po ha, planirana su investiranja u sistem za navodnjavanje i antifrost sistem, zatim ulaganje u konstrukciju za protivgradnu mrežu

i PVC foliju za zaštitu od kiše. Na osnovu ovih pokazatelja može se zaključiti da uložena sredstva u podizanje zasada trešnje i višnje mogu da se povrate u drugoj odnosno trećoj godini eksploatacije (tj. 5 i 6 godina posle sadnje).

Glavni problem proizvodnje i plasmana trešnje i višnje u Srbiji su: a) usitnjenost zemljišnih parcela; b) heterogenost i ekstenzivnost proizvodnje; c) niska rentabilnost zasada zbog starosti i neadekvatnih sorti; d) male površine pod protivgradnom mrežom; e) nedovoljne površine pod zalivnim sistemima; f) zastarela mehanizacija; g) nedovoljna povezanost među proizvođačima; h) neorganizovan otkup i neizvestan plasman, odgovarajuća ambalaža itd. Pri zasnivanju mladih zasada najvažnije je odabrati dobar sortiment koji je tražen

I postiže dodru cenu na tržištu. Tako se pored postojećih dve hiljade sorti trešnje stalno radi na oplemenjivanju i stvaranju novih sorti. Cilj je da se postigne manja bujnost stabla, da ranije stupe u period rodnosti, da budu samooplodne, otpornije na mrazeve i otpornije na pucanje ploda usled kiše u vreme zrenja i naravno da imaju atraktivne i ukusne plodove. Pri odabiru sorte informisati se da li je samooplodna ili je samobesplodna i koji su joj oprašivači. Kod plodova se ceni krupnoća, boja, hrskavost, transportabilnost, sjaj i ukus. Važeća lista priznatih sorti trešnje u Srbiji doneta je na simpozijumu u Vrnjačkoj Banji 1993 god. i izvršena podela na tri grupe: sorte za proizvodne zasade, sorte lokalnog značaja i perspektivne sorte.

Vodeće sorte za proizvodne zasade su: **Burlat, Van, Stela, Starking hardi džajent i Bing**. Tu su još i mnoge prateće sorte: **Erli lori, Suvenir, Silest, Džordžija, Čarna, Njustar, Santina, Samit, Kristalina, Sanberst, Silvija, Germerdorfska, Ferovija, Kordija, Lapins, Skina, Svithard, Regina**.

Perspektivne sorte tj . sorte koje nisu dovoljno proučene u našim uslovima ali bi mogle biti vrlo interesantne: Rita, Svit erli , Erli star, Bruks, Čelan, Karmen, Vera, Kašmir, Tajton, Grejs star, Vanda, Margit, Samba, Enrika, Blek star, Canada džajent, Djulijeta, Sandra roze, Tehlovan, Samersan, Bing star, Kolnej, Simfini, Aleks, Peni, Stakato.

Sortiment višnje je znatno manji u odnosu na trešnju, prema procenama oko 500 sorti i vrlo je malo novih sorti koje se stvaraju u svetu. Sortiment višnje se razlikuje u pojedinim zemljama i vrlo često je lokalnog karaktera, uglavnom stare sorte i ekotipovi. Na primer u Mađarskoj se dosta gaji sorta **Kereška i Cigančica**, u Srbiji **Oblačinska**, u Rusiji **Vladimirskaja, Šubinka i Ljubskaja**, u Ukrajini **Černokorka**. Mali broj sorti se gaji u većem broju zemalja kao što su: **Krupna lotova, Hajmanova konzervna** ili od novijih mađarskih sorti **Ujfehertska grozdasta i Erdska rodna**. U Srbiji dominira Oblačinska višnja sa oko 60% od ukupnog broja stabala. Zastupljene su još i domaće višnje - **Cigančice**, kao i **Reksele, Hajmanova konzervna, Keleris 14 i Šumadinka**. Priznata lista sortimenta višnje u Srbiji je takodje doneta 1993. u Vrnjačkoj Banji i važi ista podela kao i kod trešnje.

Sorte za proizvodne zasade, odnosno vodeće sorte - **Hajmanova konzervna, Reksele, Keleris 14 i Šumadinka** i b) prateće sorte: **Oblačinska, Nortstar, Gorsemska, Ričmorensi**

Sorte lokalnog značaja: **Rani meteor, Čačanski rubin, Krupna lotova, Hajmanov rubin, Keleris 16**

Perspektivne sorte: **Lara, Erdski jubilej, Nabela, Cerela, Erdska rodna, Meteor, Dukat, Favorit, Petri, Eva**. Za uspešnu proizvodnju, privlačenje stranih kupaca i siguran plasman trešnje i višnje neophodni su kvalitet, kvantitet i kontinuitet. Potrebno je da se izradi dugoročna strategija u voćarstvu u kojoj bi se dale smernice za izbegavanje rizika pri podizanju novih zasada kao i pri primeni agro i pomotehničkih mera. I pored problema koji opterećuju proizvodnju trešnje i višnje u Srbiji trendovi rasta površina i prinosa su pozitivni. Rešavanjem postojećih problema novi zasadi bi trebalo da donose sve veće zarade proizvođačima, prerađivačima i izvoznicima i očekujemo da će se ova proizvodnja u narednim godinama unaprediti.

Poljoprivredno dobro Zaječar u Zaječaru objedinjuje proizvodnju i doradu ratarskog bilja i gajenje i preradu voća. Osnovicu ratarske proizvodnje predstavlja semenska proizvodnja sorata i hibrida vodećih domaćih i inostranih selekcionih kuća. Na oko 1200 ha umnožavaju se sorte strnina, suncokreta, uljane repice i leguminoza (lucerka, grašak, grahorica) i trava (barski, visoki i crveni vijuk, ježevica), a na 200 ha proizvodi se i merkantilni kukuruz. Savremena mehanizacija uz permanentno unapređenje same tehnologije proizvodnje doveli su da su prosečni prinosi strnina preko 5 t/ha, suncokreta 3 t/ha, leguminoza 3,0 t/ha i semena trava 0,8 t/ha, a sve u uslovima suvog ratarenja. U okviru podnog skladišta kapaciteta preko 2000 tona funkcioniše i Ballarini linija za doradu i pakovanje semena kapaciteta 2,5 tone na sat. Godišnje se u sistem prodaje i distribucije kompanije Agromarket za domaće ali i za izvoz doradi i plasira preko 2000 tona visokokvalitetnog semena strnina.

Plantani zasad višnje sorte Oblačinska na blizu 100 ha i zasad šljive sorte Stanley na 10 ha, sirovska su baza za modernu hladnjaču kapaciteta preko 1000 tona. U zasadima se sprovode potpuno kontrolisane mere hemijske zaštite i ishrane usaglašene sa kriterijumima bezbedne primene pesticida. Prerada višnje, šljive i kupine praćen je strogim poštovanjem pravila sistema kvaliteta ISO 22000 i HACCP (DAS Certificated). Zahvaljujući savremenoj opremi i obučenim stručnjacima na tržište zemalja lanica EU ali i u SAD plasira se preko 2500 tona visokokvalitetnog smrznutog programa.

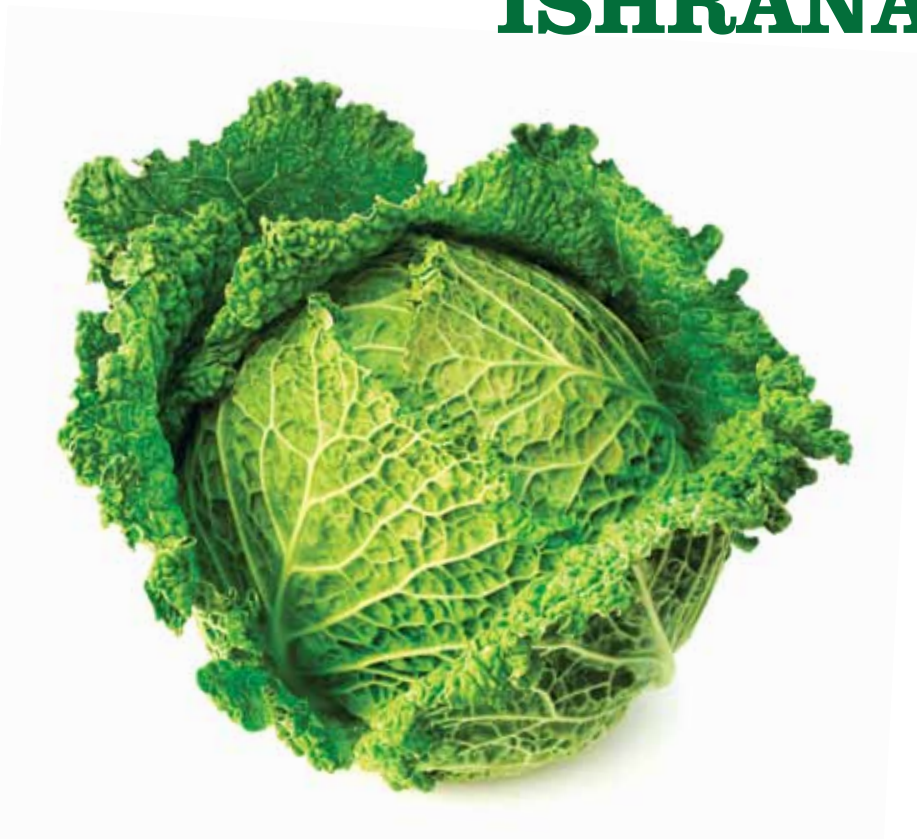
U narednom periodu aktivnosti će biti usmerene na dalje stručno usavršavanje saradnika, uvođenje standarda ISO sistema kvaliteta standarda u doradnom centru i povećanje skladišnog kapaciteta, povećanje površina pod višnjom i šljivom, uvođenje standarda GLOBALGAP za voćne plodove, kao i višoj finalizaciji proizvoda hladnjače.

Svojim položajem, krajnji istok Srbije, a u susedstvu sa zemljama EU (Bugarska i Rumunija) i blizinom Dunava (60 km), Poljoprivredno dobro Zaječar ima mogućnosti korišćenja kako drumskog, tako i železnikog i rečnog saobraćaja.

PIŠE:
Miloš Stojanović,
dipl. inž. polj.

KUPUSNJAČE - TEHNOLOGIJA GAJENJA I ISHRANA

Povrtarske kupusnjače pripadaju porodici biljaka *Brassicaceae*, vrsti *Brassica oleracea*. U ovu grupu spadaju glavičasti kupus, lisnati kelj (raštan), kelj pupčar, kelj glavičar, karfiol, keleraba, brokoli i kineski kupus. Ova porodica biljaka vodi poreklo iz Azije gde su i danas jedne od najzastupljenijih povrtarskih biljaka u ukupnoj povrtarskoj proizvodnji. U Evropi i ostalim delovima sveta se takođe intenzivno i sa uspehom gaje ali u nešto manjim količinama. Kupusnjače su povrtarske biljke bogate vitaminom C (120-200 mg/100 g sveže materije), suve materije od 13-23 % u čiji sastav ulaze šećeri, belančevine i masti. Od mineralnih elemenata najzastupljeniji su Kalijum, Kalcijum, Natrijum i Sumpor.

Proizvodnja kupusnjača u našoj zemlji, kada bi se uzela u obzir većina biljke iz ove porodice je na dosta niskom nivou u odnosu na zemlje Zapadne Evrope, izuzimajući proizvodnju klasičnog, glavičastog kupusa. Problem je u tome što tržište Srbije ne poznaje dovoljno ostale biljke iz ove porodice i njihove vrednosti u ishrani čoveka. Najvažnija zajednička karakteristika kupusnjača je veoma slična građa generativnih organa.

Cvast im je u obliku metlice. Cvetovi su im isti po formuli $C_4K_4A_6G$. Svim biljkama plod je u obliku ljuske, koja ima pregradu (replum) sa čije obe strane su smeštena semena. Seme je sitno, okruglo, apsolutne težine oko 3 g (1.000 semenki), uglavnom braonkastocrvene nijanse..Sve kupusnjače, moglo bi se reći, uspešno se gaje u prohladnim i vlažnim klimatskim zonama ali su fleksibilne, prilagodljive na hladnije, odnosno toplije klimate u kom slučaju su prinosi proizvoda umanjeni.Seme kupusnjača počinje da klija na 2-3°C ali usporeno, dok je optimalna temperatura za to od 18 do 20°C, kada biljke niču za 3-4 dana. Mlade biljke, u fazi klicinih listića, mogu da izdrže kraće mrazeve do -5°C, što može podneti dobro kaljeni rasad. Optimalna temperatura za rast kupusnjača je između 15 i 18°C. Temperature preko 25°C negativno deluju na uspešno formiranje jestivih delova biljaka. Kupusnjače cvetaju obično u drugoj godini proizvodnje, mada se to može desiti i u prvoj godini ako biljke prođu kroz stadijum jarovizacije ali na to ima uticaj poreklo sorte i uslovi uspevanja. U odnosu na svetlosni režim kupusnjače su biljke dugog dana. Najveće zahteve za svetlošću imaju mlade biljke, naročito u vreme gajenja rasada, dok u ostalom delu vegetacije imaju umerene zahteve.

Kupusnjače imaju granat korenov sistem, koji je plitkohodan, a biljke formiraju nadzemni deo sa velikom transpiracionom površinom i zbog toga se mora računati na dodavanje većih količina vode navodnjavanjem, naročito u fazi intenzivnog rasta jestivih delova biljke. Optimalne potrebe za vodom kod kupusnjača kreću se od 60 - 70 % od PVK (poljski vodni kapacitet) zemljišta, što u prevodu znači da u toku proizvodnje moramo stalno pratiti stanje vlažnosti zemljišta, a po iskustvu proizvođača površina zemljišta na kojem se gaji kupus stalno mora biti mokra. Preporučuju se dva načina navodnjavanja: mikoroorošavanje ili veštačka kiša i sistem za navodnjavanje „kap po kap“ sa kapajućim trakama ili lateralima. U oba slučaja postoji mogućnost kvalitetne ishrane kristalnim vodotopivim FitoFert đubrivima. Kupusnjače se uspešno gaje na zemljištima srednjeg mehaničkog sastava, tipa černozem i aluvijalna rečna zemljišta, koja imaju povoljan vodno-vazdušni režim. Na zemljištima sa većim sadržajem gline, kupusnjače se mogu uspešno gajiti uz primenu odgovarajuće agrotehnike.

Potrebe kupusnjača za mikro i makro hranjivim elementima su sledeće: 10 tona prinosa iznese iz zemljišta 20 kg čistog Azota (N), 10 kg Fosfor-pentoksida (P_2O_5), 40 kg Kalijum-oksida (K_2O) i 20 kg Kalcijum-oksida (CaO). Kao što se vidi kupusnjače su veliki potrošači Kalijuma i Kalcijuma, tako da na ove elemente treba obratiti pažnju u toku osnovnog đubrenja zemljišnim mineralnim đubrivima i folijarne ishrane vodotopivim kristalnim FiroFert đubrivima. U osnovnom đubrenju pre rasađivanja, preporučuje se ubacivanje 70 - 80% od ukupnih potreba za hranjivim elementima kroz zemljišna mineralna đubriva (fertil 8-16-24, entec compo 12-12-17, lindzer 6-12-18...) i stajnjak (10-20 t/ha), deo od 10 - 20% daje se kroz ishranu preko lista folijarnim FitoFert đubrivima, dok se 10% daje u prihrani useva kroz mineralna đubriva tipa AN, KAN...

Tab.1. Folijarna ishrana kupusnjača FitoFert kristalnim đubrivima

Stadijum (fenofaza)	Preparat (folijarno)	Doza primene (kg/l/ha)
Ukorenjavanje nakon rasađivanja (prvih 10 dana)	FitoFert Humisuper + FitoFet 10-40-10	2-3 + 4,0
Od formiranje rozete do sredine vegetacije tj. početka glavičenja	FitoFert BorMax 20 + FitoFert 24-6-10 + FitoFert Humisuper (na svakih 10 dana)	1,0 4,0 2,0
Drugi deo vegetacije do berbe	FitoFert 16-11-24 + FitoFert Humisuper (na svakih 10 dana)	6,0 1,0
Drugi deo vegetacije do berbe	Calcium Organo 30 (20 dana pred berbu 2-3 puta)	4,0

Ukoliko postoji mogućnost navodnjavanja i ishrane kupusnjača kroz sistem „kap po kap”, onda se potrebna količina hranjivih elemenata daje sukcesivno u toku vegetacije preko kristalnih vodotopivih đubriva i istovetna je ishrani zelene salate (Tab. 2.).

Tab.2. Ishrana kupusnjača FitoFert kristalnim đubrivima

Stadijum (fenofaza)	Preparat (fertigaciono)	Primena kg/ha/dan	Preparat (folijarno)	Konc.(%)
Ukorenjavanje nakon rasađivanja (prvih 10 dana)	FitoFert 10:40:10	8.0	FitoFert Humisuper	0.2 - 0.3
Od formiranje rozete do sredine vegetacije tj. početka glavičenja	FitoFert 16-11-24 + FitoFert NitroKalijum	10.0 + 2.0	FitoFert Bor Max 20 + FitoFert Humisuper	0.15 - 0.20 + 0.2
Drugi deo vegetacije do berbe	FitoFert 24:6:10 + FitoFert 4:10:40	5.0 + 12.0	FitoFert Ca Organo 30 + FitoFert Humisuper	0.5 + 0.3
Jednom u toku nedeđe u intezivnoj vegetaciji kroz sistem kap po kap pustiti FitoFert CalNit (Kalcijum Nitrat) u količini 15 - 20 kg/ha/nedeljno				

Veliki broj naših povrtara kupusnjače uglavnom prihranjuje azotnim đubrivima tipa AN, KAN, UREA, umesto to da rade specijalizovanim folijarnim đubrivima. Prihrana samo azotnim đubrivima kod kupusnjača izaziva slabiju otpornost na bolesti i pojačanu sintezu biljnih sokova koji privlače štetne insekte. Zato poslušajte savet stručnjaka i bar u jednom proizvodnom ciklusu dajte prednost programu ishrane FitoFert kristalnim i folijarnim đubrivima.

Preduzeće FertiCo Niš osnovano 2004. godine, bavi se proizvodnjom specijalizovanih mineralnih kristalnih vodotopivih i tečnih formulacija hraniva za prihranu gajenog bilja preko lista. Pogoni Formulacije i Supstrati locirani su u blizini Južnog ulaza u Niš (autoput Beograd - Skopje, Koridor 10). Od osnivanja, orijentacija preduzeća FertiCo je proizvodnja hraniva koja prati profesionalnu poljoprivredu proizvodnju ali i zadovoljava i zahteve hobi tržišta. Na osnovu ovih zacrtanih ciljeva, razvijen je i proizvodni program FitoFert u kome je preko 30 različitih formulacija vrstih NPK (compaund) hraniva, direktnih (straight) mono ili dvo komponentnih hraniva, tečnih NPK hraniva, mineralnih hraniva na bazi mikro i sekundarnih elemenata, CRF đubriva, organo-mineralnih hraniva, hobi garden proizvoda i tri tipa supstrata.

Brend FitoFert predstavlja trenutno jedini domaći brend u ovoj kategoriji hraniva i svojim kvalitetom, asortimanom i pakovanjem uspešno konkuriše poznatim stranim brendovima.

Sadašnji kapacitet je preko 600 tona gotovih hraniva i 2500 m³ supstrata godišnje. S obzirom na trend stalnog uvećanja potrošnje ove grupe proizvoda projektovano je uvećanje proizvodnih kapaciteta na 2000 tona hraniva, odnosno 5000 m³ supstrata godišnje do kraja 2015. godine.

U okviru Stručne službe kompanije Agromarket, 2010. godine, formirani AgroServis povrtarima, voćarima-vinogradarima i ratarima na području Srbije, Republike Srpske, Federacije BiH i Crne Gore, direktno, na terenu, uz pomoć pokretne laboratorije obavlja analizu zemljišta, supstrata i vode, a na bazi toga daje i preporuku za pravilnu ishranu bilja. Jer samo na osnovu aplikacije dobre poljoprivredne prakse u oblasti nege i ishrane bilja, mogu se ostvariti visoki i stabilni prinosi poljoprivrednih proizvoda sa uravnoteženim i usaglašenim odnosima prinosa i kvaliteta.

PIŠE:
Slobodanka Bulatović,
dipl. inž. polj.

HREN/REN - TEHNOLOGIJA PROIZVODNJA

Za hren/ren su znali i Egipćani i Grci koji su ga koristili protiv bolova u leđima, tako da je iz tih dana poznata izreka da „rotkvice vredi težinu olova, repa težinu srebra, a hren težinu zlata“. U slovenskim zemljama hren se svojim kvalitetom kotira u izuzetno cenjeno povrće zbog svoje hranljive i energentske vrednosti sa antibakterijskim efektom. Koren hrena sadrži i jako eterično ulje, proteine, celulozu, vitamine A i C (100 g svežih listova sadrži 300-400 mg vit. C i 14 mg vit. A), jabučnu kiselinu... Za ishranu se koristi mesnato podzemno stablo u narodu poznato kao koren rena ili hrena. Ren se koristi kao specifičan začim kako u svežem tako i u prerađenom stanju, a listovi hrena se koriste i kao dodatak za mariniranje povrća

Hren, ren, odnosno *Armoratia rusticana (lapathifolia)*, pripada familiji *Brassicaceae*, a proizvodi se kao jednogodišnji, dvogodišnji ili višegodišnji usev, sadnjom jednogodišnjeg podzemnog stabla (reznicama). Inače poreklo hrena je jugoistočna Evropa i zapadna Azija. Pored vrste *Armoratia rusticana* koja se uzgaja u Evropi i Severnoj Americi poznata je i vrsta *Armoratiana sisymbriodes*, samonikla, gajena vrsta koja se uzgaja u Sibiru i Dalekom Istoku. Kod nas se najčešće gaje tri ekotipa rena Novosadski, Bugarški i Hamburški. Hren je strano oplodna biljka, čiji je koren veoma razvijen, razgranat i prodire do 3m dubine. Podzemno stablo ima veoma mnogo spavajućih pupoljaka, koja se koriste za dalju reprodukciju. Listovi su dugi, a beličasti listići složeni u grozdastu cvast. Hren ili ren kako je odomaćeno, cveta tokom maja i juna, gaji se u baštama dok se u prirodi nalazi u poludivljem obliku. U pogledu ekohahteva, hren spada u umereno zahtevne biljke. Idealna temperatura za rast iznosi 17-20°C. Za nicanje i cvetanje optimum je temperatura 22-25 °C. Što se tiče perioda prezimljavanja i ukorenjavanja, hren podnosi temperaturu i do - 25°C. Pojedine sorte hrena koje se gaje u Sibiru izdržavaju i do – 45 °C.

Cvast im je u obliku metlice. Cvetovi su im isti po formuli $C_4K_4A_6G$. Svim biljkama plod je u obliku ljuske, što se tiče zahteva prema svetlosti, biljke hrena su umereno zahtevne prema svetlosti ali visoko zahtevne prema vodi i zahtevaju 60 – 70 % od PVK (poljski vodni kapacitet). Idealan rast i razviće ostvaruje na zemljištima pH vrednosti manjim od 7. Razmnožava se vegetativno, reznicama. Za gajenje hrena koji se uzgaja kao jednogodišnja proizvodnja, poštovanje plodoređa je neizostavno, dok se višegodišnji usev gaji van plodoređa. Idealna priprema zemljišta podrazumeva duboku obradu (20-50 cm), a posebno uzgoju repa pogoduje unošenje s jeseni stajnjaka u količini 50-80 t/ha. Kod višegodišnjeg gajenja đubrenje stajnjakom treba izvesti svake treće godine. Tokom vegetacije poželjno je uraditi 4 do 5 kultiviranja na dubinu 8 – 12 cm radi suzbijanja korovske flore ali i dobre aeracije zemljišta..

Za vreme vegetacije biljke se folijarno prihranjuju, a rena je biljka koja iskazuje specifične potrebe za hranjivim elementim. Najbitniji elementi u ishrani rena su Azot i Kalijum od makroelemenata, kao i Bor i Sumpor od mikroelemenata. Naravno ni ostale elemente ne treba zanemariti, kao što je npr. fosfor u početnim fazama početka rada korena. Kod primene osnovnih zemljišnih đubriva treba voditi računa kod izbora đubriva i odnosa osnovnih elemenata N:P:K u njemu, koji mora biti 1:0,5:2 + 10-15% sumpora.

Naravno, količine koje treba uneti zavise od prethodnih rezultata analize zemljišta. Sve ostale formulacije koje odstupaju od ovog odnosa osnovnih elemenata neće zadovoljiti potrebe gajenog useva za hranjivim elementima. Pored osnovne ishrane mineralnim đubrivima, savremena proizvodnja rena u svetu insistira na obaveznoj dodatnoj ishrani preko lista tokom vegetacije, preko koje se dodaju neophodni mikro i makroelementi. Preporučena folijarna ishrana rena **FitoFert** kristalnim đubrivima data je u Tab.1.

Tab.1. Folijarna Ishrana rena **FitoFert** kristalnim đubrivima

Stadijum (fenofaza)	Preparat (folijarno)	Doza primene (kg/l/ha)
Početak vegetacije i rada korena (prvih 10 dana)	FitoFert Humisuper + FitoFert 10-40-10	2,0 – 3,0 + 4,0
Formiranje rozete do sredine vegetacije (tretmane ponavljati na svakih 15-20 dana)	FitoFert BorMax 20 + FitoFert 24-6-10 + FitoFert Humisuper (na svakih 15-20 dana)	2,0 + 4,0 + 1,0
Drugi deo vegetacije do berbe (tretmane ponavljati na svakih 15-20 dana)	FitoFert 4-10-40 + FitoFert Humisuper (na svakih 15-20 dana)	6,0 + 1,0

Reznice sadnog materijala se dobijaju deljenjem podzemnog stabla. Reznice se uzimaju od jednogodišnjih izdanaka. Ako se reznice koriste za jednogodišnju proizvodnju debljina je oko 1cm, ako su reznice tanje od navedenog, onda se reznice rena gaje kao dvogodišnji usev. Za ostvarivanje dobrog prinosa reznice moraju biti dužine 25 – 30 cm. Zavisno od tipa zemljišta, reznice koje se koriste za sadnju na lakšim zemljištima dužine su 20 – 25 cm, dok je za sadnju na težim zemljištima poželjna dužina reznica 15 – 20 cm. Ukoliko se sadnja obavlja mehanizovano za sadnju se koriste reznice 30 – 40 cm dužine.

U jednogodišnjoj proizvodnji se sade reznice debljine 1 - 3 cm, koje moraju da imaju 1 – 2 pupoljka. Za proizvodnju reznica najbolja je sadnja „na gređice“ u tri reda na 30 – 35 cm x 25 – 30 cm tako da reznice budu posađene na dubinu 3 – 5 cm. U jesen ili proleće sa reznica koje su izorane da bi se spremile za sadnju moraju

se ukloniti središnji pupoljci (najbolje grubom tkaninom) s tim da se na oba kraja ostavljaju vršni pupoljci. Na taj način, na vršnom pupoljku se razvijaju listovi, dok se iz donjeg pupoljka razvija podzemno stablo. Tokom vegetacije jedna biljka rena daje 3 – 10 reznica, što znači da sa jednog ha dobijamo sadni materijal za 3 ha. Za sadnju jednog ha potrebno je 600 – 1200 kg reznica. Reznice pre nego što se utrape moraju biti na vršnom delu sečene ravno, dok donji deo seče se koso pod uglom od 45°C. Reznice se čuvaju u na tamnom i hladnom mestu, hladnjačama na 0 – 20 ° ili u trapovima koji su pripremljeni od peska.

Jesenja sadnja reznica je od polovine avgusta do polovine oktobra, dok je prolećna sadnja tokom marta meseca. Reznice se mogu saditi - vertikalno, koso ili horizontalno. Sadnja, bilo ručna ili mehanizovana, kao i količina potrebnih reznica zavise od izbora „uzgojnog oblika“. Za broj od 48.000 biljaka po hektaru potrebno je 600 – 800 kg reznica, a sadnja se obavlja jednoredno na rastojanju 60 – 80 cm x 30 – 50 cm. Ukoliko se proizvođač opredeli za sadnju u dvorede trake 70 x 50 x 30 cm u tom sistemu se razvije oko 60000 biljaka/ha, a sadnja u trorede trake 60 x 40 x 30 cm daje oko 71000 biljaka/ha te je potrebno pripremiti 700 – 1000 kg/ha reznica. Što se tiče tipa zemljišta mora se obratiti paznja na dubinu sadnje. Na lakšim zemljištima reznice se sade na dubinu od 6 cm, na srednje lakom zemljištu dubina sadnje je 2 – 4 cm.

Što se tiče zaštite od korovskih biljka, pre nicanja rena ukoliko je došlo do zakorovljenja parcele mogu se primeniti tzv. „totalni herbicidi“, **Glifomark** ili **Cosmic 36**. Po sadnji, a pre nicanja u cilju suzbijanja semenskih širokolisnih korova primeniti herbicid **Linar** (a.m. Linuron) u dozi od 2-2,5 l/ha, a tokom vegetacije za suzbijanje uskolisnih korova **Kletox** u dozi 0,8 do 2,0 l/ha u zavisnosti prisutnih vrsta.

Tokom vegetacije biljke rena ugrožavaju pojedine biljne bolesti i štetočine: bela rđa koja se razvija na listovima hrena u obliku belih ispučenih jastučića koji se grupišu što uzrokuje prerano sušenje listova te koren ostaje tanak i tvrd. Takođe i plamenjača koju prouzrokuje gljiva *Peronospora parasitica* zna da u povoljnim uslovima za razvoj nanese znatne štete lisnoj masi što uzrokuje propadanje iste. Od štetočina, kupusar - *Pieas brassicae*, odnosno larve ovog leptira izaziva golobrst, a larve kupusne muve - *Phorbia brassicae* oštećuju vratni deo biljke te biljke venu i propadaju. I lisni miner - *Drasophila flava*, pravi oštećenja na lišću hrena u obliku vidljivih okruglih mina koje se protežu preko srednje žile lista sa zelenkastim izmetom uz rubove mina ili kraj mina, tako da je veći deo mine prazan. Takve biljke venu i propadaju. Kako u Srbiji ne postoje registrovani pesticidi za primenu u hren/renu, to se naši proizvođači oslanjaju na sopstvena iskustva i iskustva iz okruženja. Najčešće se primenjuju pesticidi koji su registrovani za šećernu repu (**Funomil, Acanto Plus, Nurelle D...**) uz obavezno poštovanje vrednosti karence i tolerance.

I na kraju prinos. Kreće se u zavisnosti od svih uslova kroz koji je prošla proizvodnja od 10 do 15 tona po hektaru. Vađenje se obavlja kako u jesen tako i u proleće. Hren koji se planira vaditi u jesen uklanja mu se lišće koje se može koristiti za silažu ili kompost i koristiti za stočnu hranu. Kada se ukloni lišće, podzemno stablo se izorava. Proizvođači korena hrena/rene meri oko 60% prinosa iznesu na tržište, a ostatak se koristi za jednogodišnje reznice i znavljanje proizvodnje. Biljka hrena/rene zna da izmami suze prilikom komzumiranja ali prema iskustvima proizvođača i suze radosnice pri realizacije na tržištu. 🌱

KROMPIROV MOLJAC - ŠTETOČINA KOJA SE VRAĆA

Poslednjih godina, na kraju sve toplijih i sušnijih leta, primećuju se oštećenja na krtolama krompira koja nisu posledica prisustva zemljišnih štetočina. Oštećenja se primećuju tek tokom vađenja krompira ali najčešće ipak u skladištu, gde u povoljnim uslovima štetočina nastavlja da se razvija, praveći sve veće štete, koje mogu biti tako velike da su semenske krtole neupotrebljive, a merkantilne se teško prodaju na pijaci. Ovakva oštećenja su zabeležena kod nas i ranijih godina ili čak i decenija ali nisu privlačile veliku pažnju jer su se pojavljivale sporadično, tek u pojedinim sezonama, da bi se kasnije „izgubile“, pa opet javile. Poslednjih godina, usled globalnih klimatskih promena, koje nisu zaobišle i naše prostore, pojavljuju se neke nove ili stare, ranije poznate štetočine. Promenjeni uslovi klime, sa dugim i toplim periodima, ne retko praćeni sušom ili minimalnom količinom padavina, pogoduju pojavi ranije malo zapaženih štetočina. Jedna od njih je i moljac krompira – *Phthorimaea operculella*.

Opis štetočine - Biserno bela jaja moljca položena su pretežno na naličje lišća, pojedinačno ili u grupama. Kada se krompir nalazi pri kraju vegetacije, a krtole su plitko u zemljištu, odnosno vide se i na površini zemljišta, ova štetočina jaja polaže i na krtole, i to u blizini okaca, što je posebno izraženo pri polaganju jaja na krtole u skladištu. Gusenica je nakon piljenja veličine oko 1 mm, veoma aktivna, brzo se ubušuje u list, stablo, ili krtole gajenih biljaka. Gusenice se hrane tkivom lista, između lica i naličja ali i drugim nadzemnim delovima ne samo krompira već i paradajza i pricinjavaju izuzetno velike štete. Živeći između naličja i lica lišća, one prave hodnike (“mine”), a ubušuju se i u stablo. Potpuno razvijena gusenica je veličine 12 mm, zelenkaste boje ako se hrani tkivom lista ili stabla, a sivo-ljubičasta ako se hrani krtolama. Krompirov moljac može da razvije nekoliko generacija godišnje u toplim područjima ili u skladištu ili manji broj generacija u hladnijem klimatu.

Štetnost - Glavni domaćin moljca krompira je krompir, ali ova štetočina može da oštećuje i paradajz, plavi patlidžan, duvan i korove iz familije pomoćnica (*Solanaceae*), poput *Datura stramonium*, *Solanum nigrum* i drugih. Gusenice se hrane tkivom lista praveći karakteristične mine. U pojedinim slučajevima gusenice iz lista dolaze i u lisnu dršku, pa čak i u stablo. Pri jačem napadu biljke se suše i propadaju.

Ekonomski najznačajnije štete gusenice prave ubušivanjem u krtole koje gube tržišnu vrednost. One se mogu naći i plitko ispod površine krtole, ali i prodreti duboko do unutrašnjosti. Tuneli koje izgrizu ispunjeni su izmetom gusenice i po tome se mogu razlikovati od oštećenje od žičara ili grčica, najčešćih zemljišnih štetočina, koje prilikom ishrane ne ostavljaju izmet u unutrašnjosti krtola.

Krtole su napadnute najčešće pri kraju vegetacije, kada počinje prirodno izumiranje i sušenje biljaka. Tada su krtole obično bliže površini zemljišta, pa čak su i jednim delom vidljive na površini zemljišta. Više su napadnute krtole na parcelama koje su potpuno oslobođene od korova, a manje na zakorovljenim parcelama. Na površinama koje se navodnjavaju ili je pri kraju vegetacije bilo dosta padavina, manji je napad krompirovog moljca. Pored direktnih šteta koje nanosi, moljac krompira otvara put sekundarnim patogenima, koji izazivaju trulež i dovode do brzog propdanja krtola u skladištima.

Suzbijanje - Treba preduzeti sve raspoložive mere borbe, agrotehničke, mehaničke, biološke i hemijske. Postoji niz agrotehničkih mera koje mogu doprineti suzbijanju ove štetočine ili njenoj manjoj pojavi. Prilikom sadnje koristiti samo zdrave i neoštećene krtole, a sadnju obaviti na dubinu 10-15 cm. Na polju je važna plodosmena krompira sa biljkama na kojima se ovaj moljac ne razvija. Neophodno je uništavanje alternativnih domaćina, korovskih biljaka i samoniklog krompira na kojima se ova štetočina može razvijati. Tokom vegetacije važno je utvrditi pojavu ove štetočine, redovnim monitoringom feromonskim klopka, koje predstavljaju lak i brz način da se utvrdi prva pojava i prati njena brojnost. Utvrđena je manja pojava ove štetočine kada su parcele krompira navodnjavane, dok je u uslovima suše veća pojava i značajnije štete od moljca krompira.

Krtole koje su bliže površini zemljišta su atraktivne za ovu štetočinu, posebno u uslovima suvog i toplog vremena, pa u ovakvim slučajevima treba odmah obaviti vađenje krtola. Dakle, vreme vađenja krtola prilagoditi i uslovima za pojavu moljca krompira, posebno ako je i ranije bilo pojave ove štetočine i oštećenja na krtolama ili drugim biljkama domaćinima.

Ako se štetočina sa krtolama useli u skladište, u kasno leto, dok je još toplo, a skladište se ne hladi, vrlo brzo nastavlja razvoj, praveći mnogo veće štete na krtolama. Tada su mere njenog suzbijanja ograničene na sprečavanje razvoja već prisutne štetočine, kao i sprečavanje ulaska štetočine sa okolnih polja ili iz drugih skladišta.

Prvo, u skladište ne unositi oštećene krtole, u kojima mogu da se nalaze gusenice moljca. U skladištu krompira održavati temperaturu ispod 9°C, kada je razvoj štetočine onemogućen, a jedna od mera i postavljanje na prozore skladišta anti-insekt mreže, sa malim otvorima, kako bi se onemogućio ulazak novih štetočina ali i izlazak onih koji se razvijaju na uskladištenim krtolama.

Primena insekticida u skladištima, koji imaju dobru isparljivost i deluju brzo, kao što je **Actellic**, može da ima pozitivne efekte. Treba napomenuti da kod nas, ali i u svetu, nismo našli podatak da je ovaj ili neki sličan insekticid registrovan za ovu namenu, ali obzirom da se **Actellic** koristi za suzbijanje štetočina u skladištu žitarica, od kojih su mnogi upravo moljci, u krajnjem slučaju u skladištu krtola semenskog krompira može se primeniti i ova mera. Vreće sa krtolama u tom slučaju treba dobro pokriti folijom nakon primene ovog insekticida, kako bi se obezbedilo što bolje delovanje parama sredstva.

Primena insekticida na polju ima efekta kada se, korišćenjem feromonskih klopki, utvrdi brojnost ove štetočine iznad praga štetnosti. Tada se najčešće koriste insekticid iz grupe Piretorida, Avermektina (**Vertimec** ili **Affirm**) ili regulatora razvoja (**Match**). Primena insekticida je opravdana samo pri jačoj pojavi ove štetočine u polju i to u drugom delu vegetacije, kada štete mogu biti velike. Primena insekticida može biti i usmerena na delove parcele gde se štetočina privlači feromonskom klopka i uništava insekticidima, odnosno strategija „attract and kill“ (privuci i ubij). I pojava i štete od ovog štetnog insekta dokazuje da se i priroda „buni i uzvraća udarac“ ljudskom rodu, a na njemu je da uzvraća u onoj meri u kojoj zadovoljava svoje potrebe i ne narušava eko sistem.

Agromarket Grupa - Kragujevac

Agromarket BiH Doo

Agromarket CG Doo

Članica Agromarket Group je i Agromarket BiH, privatno preduzeće čija je osnovna delatnost distribucija repromaterijala za poljoprivredu, garden i alatnog programa. Ovu aktivnost ostvaruje kroz rad dva distributivna centra, Bijeljina i Banja Luka, koji su pokriveni kako stručnim kadrom tako i kvalitetnom logistikom.

U cilju približavanja kupcima i predstavljanja celokupnog portfolia, poslednjih godina se održava i Kućni sajam Agromarketa, naizmenično u Bijeljini i Banja Luci.

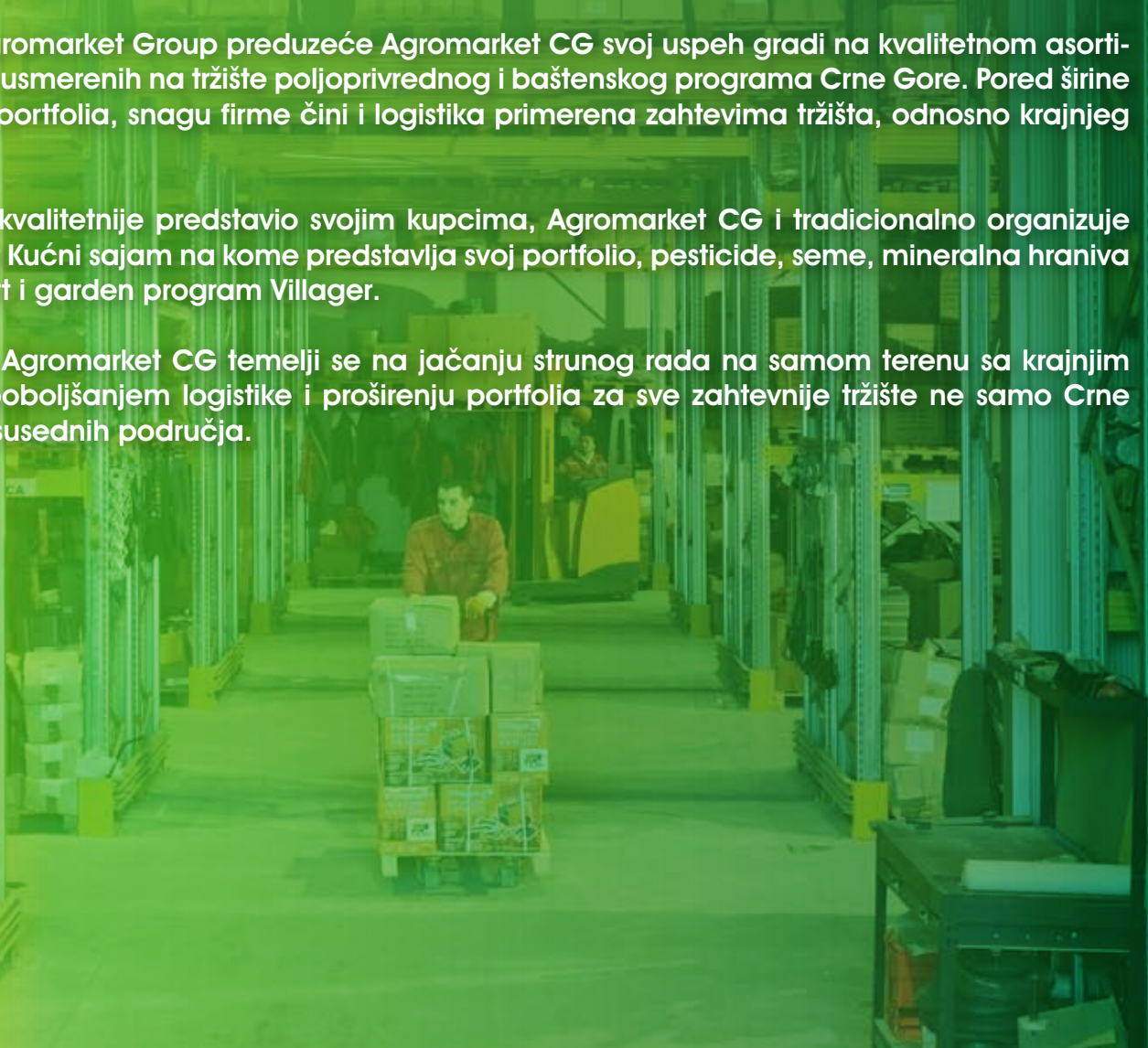
Preduzeće Agromarket BiH svoj uspeh gradi na plasmanu širokog asortimana roba poljoprivrednog i baštenskog programa na prostore BiH. Pored širine prodajnog portfolia, snagu firme čini stručnost ljudstva i logistika primerena zahtevima kupaca/tržišta. Konkurentsku prednost omogućuje i višegodišnje dobro poznavanje i praćenje tržišta pre svega dominantnih kupaca, poljoprivrednih apoteka, imanja i individualnih proizvođača.

Preduzeće Agromarket CG je privatno preduzeće čija je osnovna delatnost trgovina repromaterijalima za poljoprivredu (seme, pesticidi, mineralna hraniva), baštenskog i alatnog programa, poljoprivrednih alata i mašina. Noseći biznis je promet pesticida na veliko snabdevanjem poddistributera, maloprodajnih objekata i poljoprivrednih kombinata i proizvođača na teritoriji Crne Gore.

Kao deo Agromarket Group preduzeće Agromarket CG svoj uspeh gradi na kvalitetnom asortimanu roba usmerenih na tržište poljoprivrednog i baštenskog programa Crne Gore. Pored širine prodajnog portfolia, snagu firme čini i logistika primerena zahtevima tržišta, odnosno krajnjeg kupca.

Kako bi se kvalitetnije predstavio svojim kupcima, Agromarket CG i tradicionalno organizuje Agromarket Kućni sajam na kome predstavlja svoj portfolio, pesticide, seme, mineralna hraniva linije FitoFert i garden program Villager.

Dalji razvoj Agromarket CG temelji se na jačanju strunog rada na samom terenu sa krajnjim kupcima, poboljšanjem logistike i proširenju portfolia za sve zahtevnije tržište ne samo Crne Gore već i susednih područja.

PIŠE:
Aleksandar Jotov,
dipl. inž. polj.

JABUČNI STAKLOKRILAC - POTENCIJALNO OPASNA ŠTETOČINA ZASADA JABUKE

Slika 1. Odrasli insekt

Poslednjih godina u pojedinim jabučnjacima, naročito starijim registrovana je pojava i štete koje nanosi jabučni staklokrilac. Ovaj štetni insekt spada u red *Lepidoptera*, familija *Sesiidae*, a latinsko ime štetočine je *Synanthedon myoepiformis*. Jabučni staklokrilac pripada grupi štetočina stabla, a za njegovo razviće neophodna su oštećenja na stablu, jer gusenica, koja izaziva štete prezimljava u napukloj kori stabla. Razvoj same gusenice traje i dve godine, u maju se preobražuje u lutku, a krajem maja izleću leptiri. Let leptira traje do kraja avgusta, s tim da je maksimum leta u julu. Leti ženka odlaže jaja na izbrazdanu koru, a gusenice buše hodnike oštećujući sprovodne sudove (floem). Gusenice buše hodnike dužine 20-25 cm, oslabljujući stabla koja postaju osetljiva i na napad potkornjaka. Stabla oštećena na ovaj način kondiciono slabe i lagano propadaju.

Suzbijanje štetočine predstavlja veliki problem zbog skrivenog načina života. Voćarima su na raspolaganju preventivne, mehaničke, biološke i na kraju hemijske mere zaštite. Preventivno, pre svega, treba izbegavati oštećenja prizemnog dela stabla, što podrazumeva pažljiviji rad mašinama za obradu zemljišta, odnosno izbegavanje korišćenja freza sa pipalicama. Takođe, prilikom izbora sadnica za novu sadnju, nikako ne saditi gradobitne sadnice. Ukoliko dodje do oštećenja stabala obavezno zaštititi oštećene delove kalemarskim voskom, odnosno preparatom **Fitobalsam**. Ranije su napadu bili skloniji stari zasadi zbog oštećene kore ali u novije vreme javlja se i u mladim zasadima pre svega na podlozi M9, posebno posle oštećenja od gradobitine, ali i začeci vazdušnih korenova mogu biti pogodna mesta za odlaganje jaja. Još jedna od preventivno-mehaničkih mera je i korišćenje žute klopke sa jabukovim sokom, koje se postavljaju krajem maja, shodno ciklusu razvića štetnog insekta. Ulov u ovim klopkama je masovan i utiče na smanjenje brojnosti štetočina. Dobri rezultati u suzbijanju ove štetočine postižu se i primenom bioloških preparata na bazi entomopatogene gljive *Boveria bassiana*. Jedan takav bioinsekticid u postupku je registracije i kod nas pod nazivom **Naturalis**.

Usmereno suzbijanje insekticidima sa gasnim delovanjem, od početka vegetacije do polovine maja daje dobre rezultate. Dobre rezultate voćari su ostvarili primenom insekticida **Nurelle-D** u koncentraciji 5%, s tim što se tretira samo prizemni deo stabla usmeravanjem donje dizne, odnosno rasprskivača. Korišćenje insekticida iz grupe regulatora razvića, kao što su **Match 050 EC** ili **Insegar 25 WG** takođe smanjuju brojnost štetočine. Ove insekticide inače, često koristimo u cilju suzbijanja jabukinog crva *Cydia pomonella* pa taj tretman ne predstavlja dodatni trošak.

Svakako, u budućnosti nas očekuje pažljivije praćenje ove štetočine i primena svih nabrojanih preventivnih mera, kako bi štete sveli na minimum, a po potrebi i direktnih, hemijskih mera zaštite. **A**

Slika 2. Klopka sa jabukovim sokom - dobra preventiva

Slika 3. Gusenice staklokrilca

Slika 4. Oštećenje na kori

Agromarket Grupa - Kragujevac

Agroseme - Kikinda

Doradni centar Agroseme Kikinda se bavi organizacijom proizvodnje, doradom i prometom semena ratarskog bilja, ozimih i jarih strnina, kukuruza, industrijskog i krmnog bilja, povrća, kao i pružanjem eksterne usluge dorade semena.

Više od 50 stručnih i odgovornih zaposlenih saradnika i vrhunska oprema obezbeđuje visok kvalitet semenskog materijala. Iz pogona se godišnje tržištu isporučiti preko 8.000 tona doradenog semena domaćih i introdukovanih sorata ozime pšenice, jema, ovsa i tritikalea, kao i preko 320.000 setvenih jedinica semena hibrida kukuruza.

Doradni centar Agroseme raspolaže prijemnim platformama kapaciteta preko 60 tona na sat i podnim skladištima koje mogu da zaprime preko 5000 tona zrnaste robe. Istovremeno, centar raspolaže i sa 18 silo čelija u koje se može uskladištiti i preko 10000 tona. U okviru doradnog centra instalirana je i sušara za kukuruz sa mogućnošću sušenja 480 tona (12 komora po 40 tona) kukuruza u klipovima u jednom turnusu, odnosno 50 tona suvog zrna kukuruza dnevno. Uskladišteno prirodno sortno seme se doraduje i pakuje na linijama Hide sa kapacitetom od 12 i Linde sa 5 tona na sat.

Dalji razvoj preduzeća Agroseme ide u pravcu dosledne primene standarda ISO sistema kvaliteta i povećanja palete i pakovanja doradenog semena. Paralelno, u saradnji sa domaćim i inostranim semenskim kompanijama širi se i organizacija proizvodnje semenskih useva to će dodatno upotpuniti prodajni portfolio Agromarket Group.

PRIČA SA ZAPADNE STRANE

Šta nastane kada se ukrste snovi, vrednoća, znanje, poverenje, vera u mlade, a pogotovu u zeta, stručna podrška, ekskurzija? Recimo, zasad jabuke koji 16 meseci po sadnji izrodi 8 tona vrhunskih plodova po hektaru. No, hajdemo iz početka. Meseca Juna leta Gospodnjeg 2010., saradnici „**Agromarket**“ distributivnog centra iz Valjeva organizovali su stručnu ekskurziju do plantaža **PIK „Južni Banat“** u Beloj Crkvi. Među pedesetak vrednih proizvođača sa područja koje pesticidima, semenom, đubrivima i garden programom ali i savetima, opslužuje **DC Valjevo**, nalazio se i Đorđe Puzderlinski. Ono što je video i doživeo u jednodnevnom izletu, potpuno je izmenilo dotadašnji ritam života ovog mladog čoveka.

Ko je Đorđe Puzderlinski? Mladi, ambiciozni i pun entuzijazma radnik “Telekoma” RJ Valjevo, suprug Verice i otac malog Lazara. Viđeno, učinjeno. Nakon prve, usledile su i naredne posete i kontakti kako sa saradnicima iz Stručne službe “Agromarket” tako i PIK “Južni Banat”. Pomogli su i Drago i Milan, Ozren i Miloš ali i drugi Miloš, Milošević, pa Goran Zbrka Zabrkić, Dragan Lazarević. Zajedno sa njima, a u konsultaciji i sa podrškom tazbine, odlučuje da zasadi jabuku na površini od 1 ha na porodičnom imanju supruge Verice u selu Ogladenovac, 25 km od Valjeva. Mada su ga mnogi savetovali da se mane “ćoravog posla” da sadi šljivu koja se vekovima gaji u valjevskom kraju, da sadi borovnicu, malinu, možda i brusnicu, Đorđe se odlučuje da ipak krene u ovu ni malo jeftinu investiciju. Uz pomoć literature kako pisane, još više očigledne u **PIK “Južni Banat”**, upoznaje se sa tehnologijom uzgoja jabuke u plantažnom sistemu, novim sortimentom jabuke, zalivnim sistemom, ishranom i zaštitom U Beloj Crkvi kupuje knip sadnice jabuke sorte **Gala** i **Zlatni delišes**, klon **Rainders**. Naravno, pre toga kontrola plodnosti zemljišta, predlog đubrenja i ispitivanje kvaliteta vode za zalivanje. Jasno je “**Agromarket – AgroServis**”. I već krajem aprila 2010. godine, niče budući savremeni voćnjak u okolini Valjeva. A sin Lazar, tek je prohodao i “pomagao” u sadnji. Preslikana tehnologija iz “**Južnog Banata**”. Pa i sa finansiranjem slično, uloži svojih oko 700.000,00 dinara, a država, kad je stigla dala je 400.000,00 dinara. Bolje ikad no nikad.

Stručni konsultanti, pre svega Miloš, Goran i Drago savetuju, a Đorđe prihvata da ništa ne prepušta slučaju i nakon posle podizanja stubova i stavljanja žice u špalir, kreće u bušenje artererskog bunara u kome na 90 metara dubine pronalazi dovoljno kvalitetne vode za zalivanje voćnjaka. Uz postavljanje sistema za zalivanje “kap po kap” i puštanja sistema u rad u ovoj sušnoj godini investicija se već delimično isplatila.

Biljke su imale odličan rast lastara, dobro izdržale visoke temperature ali i ono najvažnije, posle samo 16 meseci od sadnje dale su rod od 8 t/ha jabuke odličnog kvaliteta. Da je Đorđe na dobrom putu govori i podatak da je sav rod prodao odmah po berbi, iz voćnjaka, a već prodavci voćem rezervišu količine i za sledeću godinu. Sve ovo, kao i ono što sledi, tražilo je i traži odricanja. Nije bilo mesta ni skijanju ni plivanju, ni novom nameštaju ili kolima. Mere zaštite i ishrane iznele su 1350 Eura. Mnogo ali se isplatilo. I tu nije kraj. Jer, u sledećoj godini planirana je izrada protivgradne mreže, osavremenjavanje mehanizacije i sa tim će se i investicija na ovom voćnjaku završiti. Barem za 2012. godinu, jer đavo ne da mira. Planirani prinos, odnosno ostvareni profit ili zaradu Đorđe planira da uloži u podizanje i proširenje voćnjaka. Plan je ako Bog da do 5 ha. Svega ovoga ne bi bilo da nema ljubavi prema ovom poslu, a Đorđe, je uz podršku porodice ima u preobilju jer svo svoje slobodno vreme provodi u voćnjaku.

Đorđe Puzderlinski je uz pomoć struke “otvorio” novu stranicu valjevskog voćarstva, a savremeni voćnjak je već postao ogledno polje i reper za druge mlade ljude da krenu njegovim tragom. Dosadašnji kontakti pokazuju da interesovanja ima uz nadu da će Valjevo i okolina zauzeti značajno mesto na srpskoj mapi proizvođača jabuka. Stručna služba i Agroservis kompanije “**Agromarket**” su tu da pomognu. 🌱

Agromarket Grupa - Kragujevac

Semenarstvo - Šabac

Deo Agromarket Grupa, firma Semenarstvo u Šapcu je doradni centar namenjen skladištenju, doradi i prometu semena ratarskog bilja, a blizina Beograda (100 km), reka Sava kao plovni put, susedstvo Hrvatske, Mađarske i Bosne i Hercegovine komparativne su prednosti ovog doradnog centra.

Skladištenje rasute i doradene robe se vrši u podnom skladištu površine 5 000 m², kao i u zasebnim ćelijama kapaciteta 40, 100 i 200 tona. Posebna vrednost i prednost centra je i instalisanih 88 silo-ćelija tipa Kongsilde kapaciteta preko 12000 tona čime je omogućeno potpuno razdvajanje zaprimljene robe kako po sortama, proizvođačima, kvalitetu... Adaptacijom i modernizacijom postojećeg podnog skladišta, dobijeno je još novih 1000 m² paletnog skladišta. U modernizovanom skladištu na procesnoj opremi Gomper radi se prijem i dorada semena trava.

U okviru doradnog centra instalisana je i sušara na tečno-naftni gas sa dnevnim prijemom od 80 do 120 tona kukuruza gde se u 10 komora kapaciteta 50 tona svaka, suši i skladišti kukuruz kako za svoje potrebe fakto i uslužno, za kupce sa trameđe Srbije, Hrvatske i Federacije BiH. Godišenje se iz doradnog centra tržištu plasira 6500 tona semena strnih žita, preko 150.000 setvenih jedinica semena hibridnog kukuruza, 800 tona semena soje.

Nova ulaganja u modernizaciju opreme, uvođenje standarda ISO sistema kvaliteta i organizaciju proizvodnje semenskih useva omogućavaju doradnom centru Semenarstvo još viši kvalitet proizvoda i osvajanje novih tržišta.

PIŠU:

Dragan Đorđević, dipl. inž. polj.
Danijela Stanković, dipl. inž.
šumarstva

DA LI GUBAR PONOVO PRETI?

Da li nas u 2012. godini čeka gubar, štetočina koju svi, a pre svega šumari ali i voćari dobro zapamte bar tri pa i više puta u toku svoje radne karijere? Zna se da štete pravi kada se nađe u gradaciji ili prenamnoženju. Za poslednjih 160 godine bilo je 17 gradacija, poslednja 2002. godine, a nešto slabijeg intenziteta 2006. Kakva je trenutna situacija? Prema dosadašnjim informacijama (sredina oktobra) sa terena, pregledom državnih i privatnih šuma slab napad je registrovan u 68,4%, srednji 27,6%, jak 3,8%, a vrlo jak u 0,3% osmatranih šuma. Kako su naznake da bi tokom jeseni, odnosno proleća moglo da se uđe u osamnaestu gradaciju, potreban je stalni nadzor pre svega šumara, voćara ali i svih dobronamernih ljubitelja prirode. Da bi pojavu i štete nekako predupredili, podsetimo se same štetočine ali i mera koje možemo preduzeti kako bi smanjili štetu.

Gubar - *Lymantria dispar* L. red *Lepidoptera*, jedna je od najvećih štetočina lišćarskih šuma i voćnjaka. Rasprostranjen je širom Evrope, delom Azije, a po podacima još u devetnaestom veku, 1868. godine prenet je na američki kontinent, gde je takođe tokom gradacija nanosio značajne štete. Štete koje pričinjava su dvojake: direktne – defolijacija ili gubitak lisne mase i indirektna, iskazane kao posledica direktnih. Gubitak lisne mase dovodi do gubitka u prirastu, izostanku plodonošenja, fiziološkog slabljenja i sušenja stabala, a kao posledica toga javljaju se "otvorena vrata" za napad fitopatogenih organizama, gljiva, insekata i sl. Pri tome gubar ne poznaje granice šuma i voćnjaka. Za njega je sve to hrana. U godinama prenamnoženja gusenice gubara se intenzivno hrane lišćem svih drvenastih vrsta (izuzev jasena) izazivajući golobrste. Kada obrste jedno stablo sele se na drugo, a iz potpuno obrštenih delova šume

prelaze u neobrštene (ako ih je ostalo) i voćnjake. Kod odraslih gusenica putovanja mogu biti i više kilometara duga, a uništene površine se povećavaju. Naravno, kao i štete.

Opis štetočine - Izgled mužjaka i ženke kod gubara je veoma različit (tzv. polni dimorfizam). Mužjak je manji dužine oko 1,5 cm, raspon krila oko 3,5 cm, sivo smeđe boje i odličan je letač. Ženka je krupnija, dužine tela oko 3,5 cm, zdepastog tela sa ogromnim trbuhom, beložućkaste boje i slab, gotovo nikakav letač iako je u rasponu krila 6 do 7 cm. Jaja su okruglasta, prečnika oko 1mm, žućkaste ili ružičaste boje kada su položena, a kasnije sive sa metalnim sjajem. Prosečno jajno leglo ima 200 do 400 jaja, a maksimum je do 1200. Ženka jaja polaže višeslojno u leglima koja pokriva žutim dlačicama koje skida sa trbuha. Gubar ima jednu generaciju godišnje. Leptiri se roje krajem juna i u julu, prvo mužjaci, a potom ženke koji su polno zreli. Ženka odmah nakon oplodnje počinje sa polaganjem jaja. Razvitak u jajetu traje oko 24 dana kada nastupa prekid (dijapauza) koji se nastavlja narednog proleća. Pojava mladih gusenica zavisi od vremenskih uslova. Za naša područja uobičajeno je prva polovina aprila. U stadijumu gusenice gubar provede oko 2 meseca kada se 4 do 5 puta presvlači, a nakon svakog presvlačenja je sve proždrljiviji. Odrasla gusenica dostiže dužinu i do 8 cm, prekrivena brojnim dlačicama koje u dodiru sa kožom čoveka mogu izazvati svrab. Tokom prve polovine jula prelazi u lutku, ovaj stadijum traje oko 2 nedelje kada se pojavljuju leptiri. Lutka gubara je vretenastog oblika, tamnokestenjaste boje sa retkim čupercima žutih dlačica.

Slika 2. Gubar *Lymantria dispar* L

Gubar se tokom svog života nalazi u tzv. latenci (niskoj brojnosti), progradaciji (povećanju brojnosti), kulminaciji (najveća brojnost i štete) i retrogradaciji (smanjenju brojnosti i šteta). Gubar ima brojne prirodne neprijatelje. Tu su pre svega ose najeznice i muve guseničarke, ptica kukavica, grabljivi insekti kao lepotelka, grinje, kao i entomopatogeni mikroorganizmi koji izazivaju oboljenja, a zatim smrt gusenica i lutaka.

Suzbijanje gubara - Kako je gubar jedna od najštetnijih šumskih ali i voćarskih vrsta, to se njegovom suzbijanju mora posvetiti puna pažnja. U praksi sprovode se preventivne i represivne mere. U preventivne mere spada praćenje razvoja insekta pregledom površina i postavljanje feromonskih klopki (klopke koje sadrže seksualni miris ženke). Prema prikupljenim podacima može se na osnovu promena u populaciji vršiti pripreme za suzbijanje. Represivne mere obuhvataju mehaničke, hemijske i biološke. U mehaničke spadaju sakupljanje i spaljivanje jajnih legala, sakupljanje gusenica (u rasadnicima, voćnjacima i parkovima), sakupljanje lutaka i uništavanje ženki. Hemijske mere obuhvataju tretiranje protiv položenih jaja i protiv gusenica. Tretiranje protiv položenih jaja izvodi se premazivanjem jajnih legala sredstvima za zimsko tretiranje, mineralnim uljima **Galmin**, **Belol**, **Belo ulje**, **Eos**, **Letol** i sličnim kojima se može dodati insekticid koji je efikasan i na nižim temperaturama, **Nurelle-D**, kao i priručnim "insekticidima" kao što su petroleum, benzin, katran i sl. Protiv gusenica u šumskim sastojinama efikasno je samo aviotretiranje bioinsekticidima na bazi *Bacillus thuringiensis*

var. *kurstaki* - **D-Stop, Foray 48-B, Wormox-Of, Novodor-FC, Biobit-WP, Z-stop** ili preparatima na bazi Deltametrina, Teflubenzurona, Spinosada, Tebufenozida

Biološke mere se primenjuju protiv gusenica i leptira aviotretiranjem kada su stabla potpuno olistala. U nekim zemljama (SAD i Kanada), šume se tretiraju biološkim repelentom za gusenice na bazi materije izdvojene iz jasena, jedine vrste koju gubar ne konzumira. Tretirano lišće ima miris jasena, gusenice prestaju da jedu i umiru od gladi.

Pored šumara zabrinuti su i voćari. Uloženi trud i finansijska sredstva za vrlo kratko vreme može biti "pojeden". Posebno su ugroženi voćnjaci u blizini šuma te je potreban stalni nadzor. Suzbijanje gusenica u voćnjacima se izvodi primenom većeg broja insekticida. Voćarima stručnjaci "Agromarketa" preporučuju primenu insekticida: **Vantex 60SC (0,005%), Nurelle-D (0,1%), Afinex 20 SP (0,250 kg/ha), Cythrin 250 EC (0,3%),** a potrebi i **Lannate-90**, koja se kombinuju u sklopu redovnih tretiranja fungicidima.

Sve ovo znamo, samo se još čeka on, »gospodin šteta«. Možda mu vremenske prilike tokom cele sezone nisu prijale, možda se samo pritajio ali baš zbog toga, mi ne smemo da zatajimo.

Agromarket doo, Kraljevačkog bataljona 235/2, 34000 Kragujevac, PIB 102135221 (u daljem tekstu samo Agromarket) štiti privatnost korisnika u najvećoj mogućoj meri.

Agromarket će potpisniku ove prijave periodično slati SMS/e-mail poruke sa relevantnim i aktuelnim poljoprivrednim sadržajem iz oblasti zaštite bilja, agronomije, agroekonomije, meteorologije i slično.

Agromarket se obavezuje da će u dobroj nameri koristiti prikupljene privatne podatke (e-mail adrese, imena i prezimena, i ostale podatke dobijene od korisnika), te da ih neće distribuirati, niti prodavati trećoj strani, osim uz dozvolu korisnika.

Ako **Agromarket** odluči da promeni pravila privatnosti, obaveštenje o tome će korisnici primiti putem naših redovnih SMS/e-mail poruka.

Korisnici usluge u svakom trenutku mogu prestati primiti besplatne SMS/e-mail poruke usmenim obaveštavanjem odgovorne osobe iz **Agromarket**-a.

- **Ratarstvo** (površina ha) _____
- **Voćarstvo** (površina ha) _____
- **Povrtlarstvo** (površina ha) _____
- **Vinogradarstvo** (površina ha) _____

Dajem saglasnost sa gore navedenim pravilima:

Ime i prezime: _____

Firma: _____

Adresa: _____

Mobilni telefon: _____

E-mail adresa: _____

Datum: _____

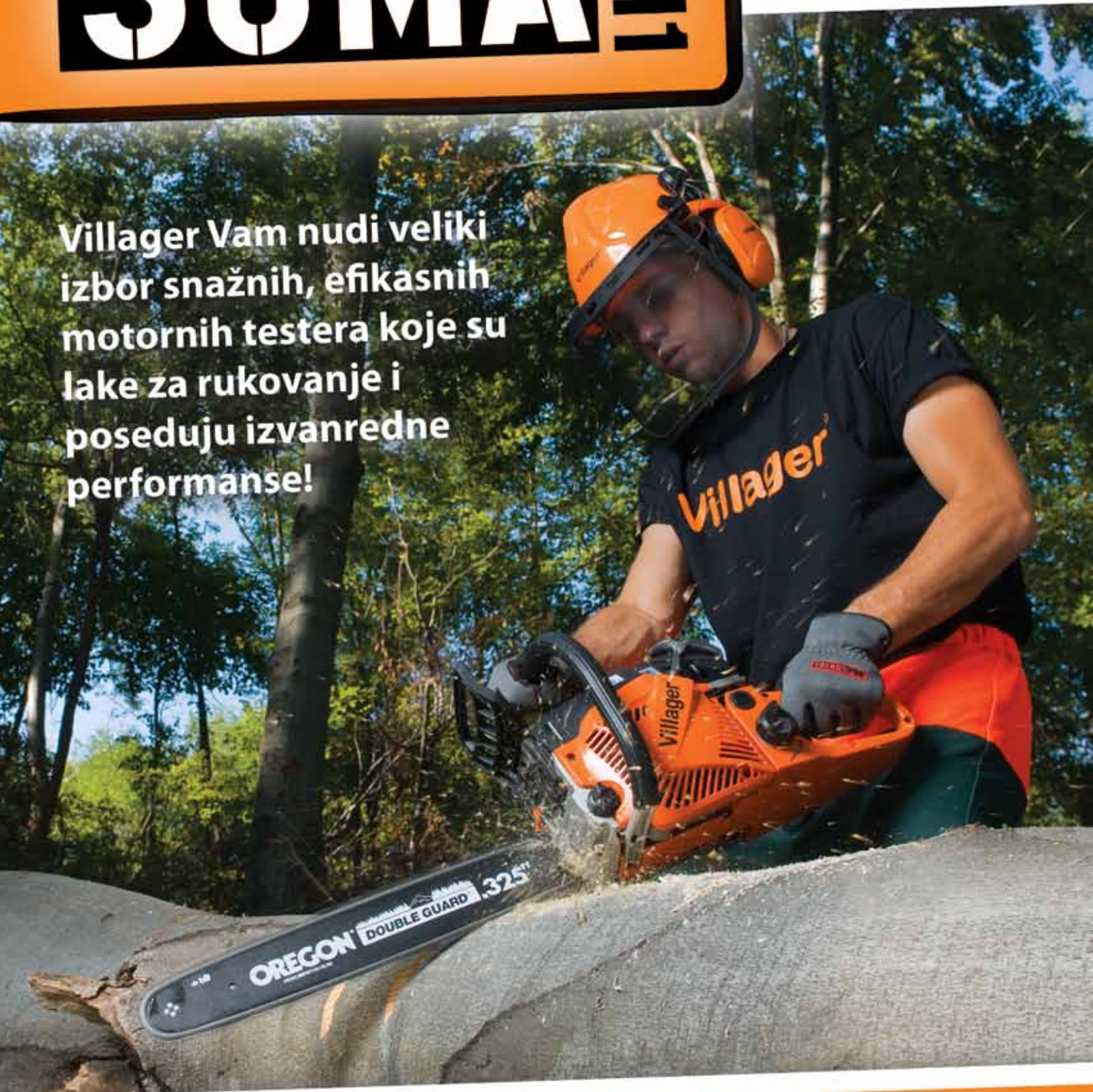
Potpis: _____

VELIKA JESENJA AKCIJA

ŠUMA 2011

Villager Vam nudi veliki izbor snažnih, efikasnih motornih testera koje su lake za rukovanje i poseduju izvanredne performanse!

Villager® &

 OREGON®

U srcu Šumadije, u trouglu Topola (10 km), Smederevska Palanka (19 km) i Rača (17 km), a na 32 km od autoputa Beograd-Niš (Koridor 10), smešten je najmlađi član Agromarket Grupa, preduzeće Silosi Natalinci. Osnovna namena je uskladištenje, sušenje i pakovanje zrnaste robe, pre svega kukuruza i pšenice ali i ostalog ratarskog bilja.

Preduzeće raspolaže sa 12 silo ćelija ukupnog kapaciteta 12.000 tona (12 x 1000 t), sa prijemom od 60 tona na sat. Svaka od ćelija je opremljena savremenom mernom opremom koja prati najvažnije parametre (temperatura...). Pre istovara dopremljeni tovar se meri na protočnoj i na šaržnoj vagi, odnosno na kolskoj (max 60 tona) i hidrauličnoj, kip rampi kapaciteta 60 t. Zrnasta roba pre uskladištenja prolazi preko vibro sita kapaciteta 25 tona na sat u cilju finog prečišćavanja.

Silos Natalinci raspolažu vertikalnom dvodelnom sušarom na tečni mazut kapaciteta 2 x 13 tona na sat sa tampon ćelijom koja prima 300 tona.

Uskladištena roba se za potrebe kupca može mlesti na uređaju kapaciteta 5 tona na sat, kao i pakovati u pakovanjima od 25 i 50 kg.

Dobra lokacija, veliki kapaciteti, savremena oprema i kvalifikovano osoblje garantuje da će u narednom periodu proizvođači sa područja Šumadije, Pomoravlja i Podunavlja imati gde da kvalitetno uskladište zrnaste proizvode.

PIŠU:

Bojan Đokić, dipl. inž. polj.

Goran Petrović, dipl. inž. polj.

NIŠKI DC NA NOVOJ ADRESI!

U želji da se poslovnim partnerima i poljoprivrednim proizvođačima sa područja Istočne, Jugoistočne i Južne Srbije, ali i partnerima iz susednih zemalja još više približi i olakša poslovanje, “**Agromarket**” je u Nišu preselio svoj distributivni centar. Centar se nalazi u Bulevaru 12. februar bb, odnosno na ulazu “Niš, Aerodrom, Centar” sa autoputa Beograd-Niš. Na površini od 1600 m² moderno uređenog prostora nalazi se magacin veleprodaje, izložbeni deo sa maloprodajom, servisna radionica i kancelarijski prostor. U Distributivnom centru Niš, zaposleno je sedmero stručnjaka iz oblasti biljne proizvodnje i zaštite, garden programa koji ponudom, savetima, obilaskom terena u funkciji su zadovoljenja potreba krajnjih korisnika kompletnog portfolia koje nudi “Agromarket”. Sve potrebne informacije poslovni partneri mogu dobiti na telefone 018/514-365 i 514-364 ili putem mejla na nis@agromarket.rs.

Istovremeno od 1. decembra na ovoj adresi počće sa radom i preseljena fabrika za proizvodnju kristalnih, vodotopivih i tečnih formulacija “FertiCo”, najpoznatijeg domaćeg proizvođača “FitoFert” đubriva. Na oko 1000 m² u novim pogonima “Formulacije” i “Supstrati” stvaraju se uslovi za još kvalitetniji i širi program đubriva koji su našli svoj put do krajnjeg korisnika. Savete i informacije mogu se dobiti na tel. 018/564-443 ili na mejl fertico@open.telecom.rs.

Ovim se poslovnim partnerima i krajnjim korisnicima pruža prilika da na jednom mestu imaju kompletnu ponudu “AGM pesticide”, semenskog materijala, “Villager programa”, “FitoFert programa” i drugih proizvoda. Dobrodošli.

Agromarket Grupa - Kragujevac

Amarket Auto - Kragujevac

Preduzeće Amarket Auto osnovano je 2005. godine kao ovlašćeni prodajno servisni centar za vozila iz programa Volkswagen. Predstavlja moderan centar koji posluje po najstrožijim standardima koja važe za Volkswagen Group, standardima koji se odnose na prodaju, servisiranje i snabdevanje rezervnim delovima. U dva sektora, Prodaja i Postprodaja radi 12 visokostručnih i kvalitetnih saradnika koji su uspeno prošli najstrožije ispite.

Brend Volkswagen je poznat po pouzdanosti i visokom kvalitetu, a Amarket Auto se u svom radu rukovodi principima visokog profesionalizma i na pravi način spaja kvalitet koji nudi Volkswagen i profesionalizam Agromarket Group. Tim stručnjaka iz sektora Prodaja trudi se da zajedno sa klijentima pronađe prave modalitete finansiranja i kupovine vozila prema zahtevima, potrebama i mogućnostima kupaca. Ovlašćeni servis ili tzv. Postprodaja raspolaže najsavremenijom dijagnostikom opremom zadnje generacije. Tim obučenih stručnjaka brzo i kvalitetno servisira automobile u garantnom ali i vangarantnom roku.

Ostvareni rezultati ekipa kako iz Prodaje tako i iz Postprodaje poslednjih godina pokazuju da su se svojim radom i korektnošću svrstali u red najpouzdanijih dilera, prodavaca i serisera u Srbiji, kako putnikog tako i teretnog programa Volkswagen Group. Pored povećanja obima prodaje vozila i servisnih kapaciteta, Amarket Auto će se u narednom periodu posvetiti permanentnom usavršavanju i podizanju kvaliteta usluga i pristupa kupcima.

2012 nama veruju!

 agro
market